

Toimintasuunnitelma 2015

Yleisten töiden lautakunta ja
Helsingin kaupungin rakennusvirasto

16.12.2014

Sisällysluettelo

1	Yleisten töiden lautakunta ja rakennusvirasto.....	3
1.1	Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät	3
1.2	Toimintaympäristön keskeiset muutokset taloussuunnitelmakaudella.....	3
1.2.1	Toimintaympäristön muutosten vaikutukset	3
1.2.2	Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2015 – 2017	5
1.2.3	Kilpailuttaminen.....	6
1.2.4	Riskienhallinta.....	6
1.3	Kaupungin strategiaohjelma rakennusviraston toiminnassa	7
1.3.1	Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa.....	7
1.3.2	Viraston toimenpiteet kaupungin tuottavuusohjelmassa 2015 – 2017	11
1.3.3	Viraston henkilöstösuunnitelma 2015 – 2017	14
1.3.4	Viraston tilankäyttösuunnitelma 2015 - 2024	14
1.4	Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi.....	14
1.4.1	Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen	14
1.4.2	Sähköisen asiointin kehittämishankkeet	15
1.5	Tavoitteiden yhteenveto.....	15
1.5.1	Sitovat toiminnalliset tavoitteet	15
2	Käyttötalouden osan toimintasuunnitelma.....	16
2.1	Bruttoyksiköt.....	18
2.1.1	Viraston johto ja yhteiset palvelut.....	18
2.1.2	Hallinto-osasto	18
2.1.3	Katu- ja puisto-osasto	23
2.1.4	Arkkitehtuuri-osasto.....	32
2.1.5	Palveluosasto	36
2.2	Nettoyksikkö	41
2.2.1	HKR-Rakennuttaja	41
3	Investointihankkeet.....	46
3.1	Katu- ja puistoinvestointien priorisointi	47
3.2	Katu- ja puistoinvestointien hankinta.....	48
3.3	Investointiohjelma	50
3.4	Irtaimen omaisuuden hankinta	53
4	Raportointisuunnitelma	54

LIITTEET

Liite 1	Käyttötalous- ja investointiosan tulosbudjetit
Liite 2	Investointiohjelma 2015 kadut ja liikenneväylät
Liite 3	Investointiohjelma 2015 puistot
Liite 4	Katu- ja puistohankkeet 2015, kartta

Kannen kuva: Sara Malmberg, Street Food Carnival

16.12.2014

1 Yleisten töiden lautakunta ja rakennusvirasto

1.1 Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Viraston toiminnan tarkoitus

Rakennusvirasto takaa toimivan ja turvallisen kaupunkiympäristön sekä kestävästä rakentamisesta asiantuntijapalvelut.

Mahdollistamme yhdessä vetovoimaisen ja kehittyvän Helsingin, jossa kaikkien on hyvä elää ja toimia.

Keskeiset tehtävät

Yleisten töiden lautakunnan ja rakennusviraston toimialana on vastata Helsingin kaupunkiympäristön eli katujen ja viheralueiden suunnittelusta, rakentamisesta, ylläpidosta ja valvonnasta. Virasto vastaa myös omalta osaltaan kaupungin toimitilojen suunnittelusta ja rakennuttamisesta.

Tehtävänsä rakennusvirasto hoitaa yhdistämällä mahdollisimman tehokkaasti ja taloudellisesti viraston henkilöstön ja ulkopuolisten yritysten voimavarat.

Tärkeimpiä rakennusviraston tehtäviä ovat:

- katujen ja viheralueiden investointihankkeiden tilaajatehtävät
- katujen ja viheralueiden ylläpidon tilaajatehtävät
- katujen ja viheralueiden ulkovalaistuksen tilaajatehtävät
- katujen ja viheralueiden strateginen suunnittelu
- yleisten alueiden asiakaspalvelu
- yleisten alueiden käytön ohjaus ja valvonta (luvat ja vuokraukset)
- kunnallinen pysäköinninvalvonta ja maksullisen pysäköinnin järjestäminen sekä ajoneuvojen siirronvalvonta
- infra- ja toimitilahankkeiden rakennuttaminen
- metron ja lähiliikenteen, väestönsuojien, pysäköintilaitosten ja muiden erityisrakennusten rakennuttaminen
- kaupungin toimitiloihin ja muuhun rakentamiseen liittyvät suunnittelu- ja asiantuntija-palvelut
- energiatehokkuuteen liittyvät asiantuntijatehtävät
- pilaantuneiden maiden ja ylijäämämassojen tilaaja- ja asiantuntijatehtävät

1.2 Toimintaympäristön keskeiset muutokset taloussuunnitelmakaudella

1.2.1 Toimintaympäristön muutosten vaikutukset

Talous kiristyy, kaupunkirakenne tiivistyy, ylläpidettävät alueet laajenevat ja monimutkaistuvat, tehtävävastuut lisääntyvät. Katu- ja viheralueiden palveluverkosto ikääntyy ja kasvattaa nykyrahoitustasolla korjausvelkaa.

16.12.2014

Ikääntyvien asukkaiden suhteellinen osuus alueiden käyttäjistä kasvaa. Asukasaktiivisuus lisääntyy. Julkisen kaupunkiympäristön ja palvelutarjonnan merkitys korostuu.

Yleinen taloustilanteen heikko kehitys asettaa haasteita rakennetun ympäristön laadun ja kaupunkiomaisuuden arvon säilymiselle.

Katu- ja viheralueet laajenevat rakentamisen myötä, vaikka uusien alueiden ylläpitoon ei määrärahaamissa ole vastaavaa varausta. Lisäksi yleinen kustannustaso kasvaa nopeammin kuin käyttömenoraami.

Katu- ja viheralueiden ylläpidon laatutaso pidetään pääosin nykytasolla huolimatta siihen kohdistuvista nostopaineista. Näin ollen palvelujen järjestämisen ja ostopalvelujen tuottavuuden parantamiseen on panostettava aiempien vuosien tapaan.

Laajeneva kiinteistöjen hoitovastuiden ottaminen kaupungille edellyttää toimintatapojen muutoksia. Niistä keskeisimpiä ovat katujen talvihoitoa ja puhtaanapitoa tehostavan kadunvarsipysäköintijärjestelyn toimeenpano, pysyvän lumenvastaanottoapaikkaverkoston osoittaminen tilavarauksina sekä alueiden ja ylläpitotoiminnan valvontamenettelyjen tehostaminen.

Investointikatto ja panostus aluerakentamisalueiden toteuttamiseen tuo haasteita muiden alueiden peruskorjaushankkeille. Katuja, siltoja ja puistoja ei pystytä peruskorjaamaan siinä määrin kuin olisi tarpeen.

Lokakuussa 2013 voimaan tullut uusi ajoneuvoasetus nosti ajoneuvoyhdistelmän suurimman sallitun painon 60 tonnista 76 tonniin. Siltojen kantavuus riittää lisääntyneelle kuormalle, mutta lisäkuorma vaikuttaa jo ennestään huonokuntoisten siltojen pitkäaikaiskestävyyteen. Useille kymmenille silloille joudutaan tekemään kantavuustarkastelut, joiden perusteella päätetään, mille silloille asetetaan painorajoitus pitkäaikaiskestävyyden turvaamiseksi.

Vuoden 2015 alusta yhtiöitettävän Helsingin Energia -liikelaitoksen toiminta siirtyy uudelle perustettavalle osakeyhtiölle. Katu- ja viheralueiden ulkovalaistuksen suunnitteluttaminen, rakennuttaminen ja ylläpidon teettäminen jää Helsingin kaupungille ja siirtyy rakennusviraston tehtäväksi. Tehtävästä vastannut henkilökunta siirtyy tehtävineen rakennusvirastoon. Samalla ulkovalaistusverkko siirtyy rakennusviraston omaisuudeksi.

Myös Helsingin Sataman yhtiöittäminen tulee vaikuttamaan rakennusviraston toimintaan sekä tehtävä- että omaisuusvastuiden muodossa. Uusien vastuiden hoitaminen edellyttää myös tarvittavien resurssien järjestämistä.

Pysäköintipolitiikan toimeenpano lisää palveluosaston tuloja asukaspysäköintitunnusten hinnan noustessa ja määrän mahdollisesti lisääntyessä. Uusien alueiden tulo asukaspysäköintijärjestelmän piiriin lisää valvonnan tarvetta, muuttaa pysäköinninvalvontaa ja pakottaa siirtymään enenevässä määrin kameroilla varustettujen autojen avulla tehtävään valvontaan. Pysäköintitunnusten ja matkapuhelimella tehtyjen pysäköintimaksujen valvonta tehdään jo rekisteritunnuksen avulla. Tavoitteena on vähentää kolikkomaksamista ja lisätä maksutapoja, jotka voidaan valvoa samalla tavoin. Muutokset lainsäädännössä ja pysäköintipolitiikan toimeenpano edellyttävät myös muutoksia pysäköinninvalvonnan toiminnanohjausjärjestelmään, mikä lisää osaston menoja.

16.12.2014

Hankintojen johtamisen ja tilaajaosaamisen merkitys korostuu. Esimerkiksi eettiset ja ympäristölliset vaatimukset tulee osata ottaa hankinnoissa nykyistä paremmin huomioon. Toiminta rakentamisessa esiintyvien epäterveiden ilmiöiden, kuten harmaan työvoiman ja harmaan talouden estämiseksi korostuu.

Henkilöstön saatavuus ja kilpailukyky työnantajana korostuvat henkilöstön ikärakenteesta ja työelämän muutoksesta johtuen.

Tiukentuva talous pakottaa tehostamaan toimintaa. Toimintaprosesseja rationalisoidaan. Resurssien kohdentamista arvioidaan uudelleen.

1.2.2 Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2015 – 2017

Kaupungin talousnäkymät pakottavat arvioimaan tarjottavien julkisten palveluiden tarpeellisuutta myös katu- ja viheralueilla. Näin erityisesti, koska samanaikaisesti joukkoliikenteen, jalankulun ja pyöräilyn asemaa edellytetään vahvistettavaksi. Samoin ikääntyneiden suhteellinen osuus katu- ja viheralueiden käyttäjistä on kasvamassa. Näiden painopistemuuutosten huomioon ottaminen tulee yhä keskeisemmäksi. Jatkossa niiden palveluiden tarjoamista, jotka eivät ole yleisillä alueilla välttämättömiä, joudutaan priorisoimaan ja arvioimaan entistä kriittisemmin.

Asukkaiden toiveet ja odotukset huomioidaan talousraamin puitteissa. Katualueille asukkaat toivovat panostusta lumenpoistoon, etenkin asuntokaduilla sekä jalankulku- ja pyöräteillä. Toinen selkeä toive on päällysteiden kunnossapidon parantaminen. Myös pölyämisen vähentämistä ja roskien poistoa on toivottu tehtävän nykyistä enemmän. Puistoalueiden käyttäjät taas pitävät tärkeinä penkkejä ja valaistusta sekä kukkaistutuksia. Myös käymälöihin ja leikkipaikkoihin tulisi asukkaiden mielestä panostaa nykyistä enemmän.

Niillä toiminta-alueilla, joissa kaupungilla on omia tuotantoyksiköitä, hankinnat jaetaan omajohtoisen tuotannon ja kilpailutettujen urakoitsijoiden kesken. Hankintojen hajautuksella eri toimittajille halutaan varmistaa palvelujen saatavuus ja luoda kehittämisorientoitunut kilpailutilanne eri tuottajien välille siten, että palvelujen vaikuttavuus sekä hinta- että laatuksella arvioituna paranee. Olennaista kuitenkin on, että kumpikin tuotantotapa säilyy tilaajan kannalta toiminta- ja kilpailukykyisenä. Rakennusvirasto varmistaa osaltaan STARA:n työllisyyden erikseen hyväksyttävän yleisten alueiden hankintasuunnitelman mukaisesti.

Pelkästään ulkoisilta markkinoilta ostettujen palvelujen ja tuotteiden hankinnoissa pyritään pitkäjänteiseen kokonaistaloudellisuuteen siten, että toimivat kilpailumarkkinat säilyvät. Hankinnoissa pyritään pitämään tasapaino pitkäkestoisten puitejärjestelyjen ja hankekohtaisten tarjouskilpailujen kesken riittävien kilpailumahdollisuuksien luomiseksi. Kokonaistaloudellisuusarvioissa etsitään laatu- ja hintatekijöiden tasapainoa sen varmistamiseksi, että arviointi mahdollistaa myös uusien toimittajien menestymisen tarjouskilpailussa. Kaupungin oman rakentamispalvelun (STARA) kapasiteetti hyödynnetään mahdollisimman tehokkaasti.

Vaatimukset lupien ja sopimusten sekä kadun kunnossapitovelvoitteiden noudattamisen ja luvattoman maankäytön valvonnan lisäämisestä kasvavat.

Pysäköinninvalvonnassa avustamista eli yksityisalueiden yksityistä pysäköinninvalvontaa koskevan lainsäädännön toimeenpano muuttaa ja lisää pysäköinninvalvonnan ja asiakaspalvelun tehtäviä, kasvattaa viraston menoja ja lisää tuloja.

16.12.2014

Kiinteistöjen tulee kustantaa alueellaan tapahtuva yksityinen pysäköinninvalvonta, rakennusvirasto ei budjetoit tähän määrärahaa. Kunnallinen pysäköinninvalvonta tekee pyynnöstä vastakin valvontaa yksityisalueilla resurssiensa puitteissa.

Uudet julkisen kaupunkitilan käyttötavat, kuten Ravintolapäivä, Siivouspäivä ja uusimpana ketterät kioskit muuttavat alueidenkäytön lupien hallintaa ja valvontaa.

Maankäyttölupien ja –sopimusten sekä kadun kunnossapitovelvoitteiden noudattamisen ja luvattoman maankäytön valvontaa lisätään resurssien puitteissa. Tehty valvonta dokumentoidaan järjestelmällisesti.

Mobiiliteknologiaa hyödynnetään asiakaspalautteen antamiseen, valvontatiedon välittämiseen kentältä ja maksulliseen pysäköintiin.

Yleisten alueiden käytöstä johtuvien vahingonkorvausvaatimusten käsittelyn ja korvausten maksamisen mahdollinen siirtäminen vakuutusyhtiölle selvitetään yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa.

1.2.3 Kilpailuttaminen

Hankintatoimintaa ja kilpailuttamista kehitetään vuonna 2012 valmistuneen rakennusviraston hankintastrategian ja siihen perustuvan, vuoden 2015 keväällä hyväksyttävän yleisten alueiden hankintasuunnitelman linjausten mukaisesti.

Rakennusvirasto ja Stara solmivat vuonna 2014 yleisten alueiden rakentamisen ja ylläpidon kumppanuussopimuksen, jossa linjataan virastojen yhteistyön periaatteet ja kehittämissuunnat toiminnan yhteisestä kehittämisestä erityisesti tuottavuuden parantamiseksi.

Yksityissektorilla teetettävät katu- ja viheralueiden ylläpitourakat sekä rakentamishankkeet kilpailutetaan.

Rakennusvirasto kehittää aktiivisesti hankintamenettelyjä alan järjestöjen, tilaajien ja palveluntuottajien kanssa hyödyntämällä mm. rakennusalan hankintaklinikka -toimintaa (RAKLI ry) sekä käyttämällä muita innovatiivisia hankintamenettelyitä.

1.2.4 Riskienhallinta

Rakennusvirasto laatii vuoden 2014 aikana riskienhallinnan suunnitelman, jossa kuvataan strategisten, taloudellisten ja operatiivisten riskien hallinnan periaatteet ja vastuut.

Prosessiriskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta on liitetty osaksi viraston toimintaprosessien kuvaamista ja kehittämistä.

Talousarvion toteutumista seurataan osavuosisraportein ja talousarvioennustein neljä kertaa vuodessa. Toiminnan kehittymisen ja tuottavuuden kannalta merkittävimpien talousarviotavoitteiden toteutumista edistetään tulospalkkioin.

Jatkuvassa toiminnan tehokkuuden ja tuloksellisuuden seurannassa on käytössä SAP ja Business Warehouse - järjestelmien tuottamat raportit sekä sähköinen laskujen hallinta.

Tietohallinnon riskien vähentämisen ja tietoturvan parantamisen toteutus jatkuu: SAP -järjestelmän muutoshallinta ja toipumissuunnitelma sekä kaikkien järjestelmien varmuuskopiointi ja palautus.

16.12.2014

Rakennusviraston sisäinen valvonta on järjestetty talous- ja suunnittelukeskuksen vuonna 2007 valmisteleman sisäisen valvonnan yleisohjeen mukaisesti.

Hankintariskejä on vähennetty laatujärjestelmiä kehittämällä ja panostamalla asiakirjojen valmisteluun hankintaprosessin aikana. Lisäksi hankintalakimiehet tarkastavat sopimusasiakirjojen oikeellisuuden.

Työsuojelullisia riskejä vähennetään vakiintunein työsuojelutoimenpitein, työsuojeluorganisaation avulla sekä henkilöstön jatkuvalla koulutuksella.

Ympäristöriskien vähentämiseksi rakennusvirasto laatii lautakunnan hyväksymä ympäristöohjelman nelivuotiskausittain, voimassa oleva ympäristöohjelma on vuosille 2013 – 2016.

Vuoden 2013 aikana laadittiin viraston valmiussuunnitelma, jolla varmistetaan tärkeimpien tehtävien hoitaminen erilaisissa häiriötilanteissa.

Erytisen runsaslumisina talvina toimitaan vuonna 2013 päivitetyn talvihoidon varautumissuunnitelman mukaisesti.

Henkilöstön osalta pyritään varmistamaan mahdollisten sijaisuuksien toimivuus sopimalla sijaisuusjärjestelyt ennakolta ja tunnistamalla toiminnan kannalta tärkeimmät työkokonaisuudet. Eläkkeelle siirtymisistä tai työpaikan vaihtamisesta johtuviin henkilöstöriskeihin varaudutaan ennakoivalla rekrytoinnilla ja henkilöstön asiantuntijuutta laajentamalla. Henkilöstön työkuormien kohtuullisuus ja tasapainoisuus varmistetaan henkilöjohtamisen ja työhyvinvointipalvelujen keinoin.

Kaupunkilaiset haluavat yhä aktiivisemmin osallistua katu- ja puistohankkeiden suunnitteluun. Vuorovaikutusvalmiuksia tulee parantaa hankkeiden valmistelun tueksi. Eri käyttäjäryhmien ristiriitaiset näkemykset suunnitelman sisältöön lisäävät hankkeiden viivästymisriskiä. Suunnitelmavarantoa lisäämällä voidaan tällaisissa tapauksissa lähteä toteuttamaan vaihtoehtoisia hankkeita.

1.3 Kaupungin strategiaohjelma rakennusviraston toiminnassa

1.3.1 Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Toimiva Helsinki

Asuntotuotannolla vastataan kasvavan Helsingin tarpeisiin

- Edistetään kaupungin asuntotuotantotavoitteen nostamista nopeuttamalla suunnittelu- ja rakentamisprosessia tehostaen hallintokuntarajat ylittäviä prosesseja sekä nopeuttamalla suunnittelu- ja rakentamispalvelujen hankintaa ja toimeenpanoa.

Esikaupunkien ja asuinalueiden vetovoima

- Yleisten alueiden aluesuunnitelmissa parannetaan katujen, virkistysalueiden ja aukoiden laatua, turvallisuutta, siisteyttä ja toimivuutta tiivistyvässä kaupunkirakenteessa. Lisäksi painotetaan ylläpitoa tehostavia suunnitelmaratkaisuja uudis- ja peruskorjaushankkeissa sekä lisätään ylläpidon vaikuttavuutta toimenpiteiden paikallisella priorisoinnilla.

16.12.2014

Kaupunkirakenteen eheyttäminen

- Osallistutaan uuden yleiskaavan valmisteluun ja yleiskaavan hyväksymisen yhteydessä perustettavan metsäisen suojeluverkoston suunnitteluun.

Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen edistäminen

- Parannetaan palveluiden ja työpaikka-alueiden saavutettavuutta kehittämällä joukkoliikenneyhteyksiä sekä kävely- ja pyörätieverkostoja toteuttamalla katu- ja puisto-osastolle kuuluvat joukkoliikenteen pysäkkijärjestelyt viivytyksittä ja varmistamalla matkaketjujen sujuvuus ylläpidon keinoin.
- Edistetään kestävästä liikkumisesta luovuttamalla paikkoja kaupunkipyöräasemille ja pyöräpysäköintiin sekä sähköautojen latauspisteille.

Turvataan kantakaupungin liikenteen toimivuus

- Osallistutaan kokonaisvaltaisen liikenteen kehittämissuunnitelman laatimiseen mm. pysäköinninvalvonnan ja maksullisen pysäköinnin osalta.

Materiaalitehokkuutta parannetaan

- Katu- ja viheralueiden rakentamisen ja ylläpidon energia- ja materiaalitehokkuutta parannetaan tehostamalla massakoordinoitua mm. talvihoidon lumilogistiikkaa lumenvastaanottoa hajauttamalla, varmistamalla maa-ainesten sekä purkumateriaalien hyötykäyttö

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

- Kaavayhteistyöllä edistetään riittäviä tilavarauksia ja toimivan kaupunkiympäristön syntymistä.
- Laajennetaan puistokasvien ja kaupunkipuiden lajivalikoimaa paremmin muuttuviin ilmasto-oloihin sopivaksi ja ehkäistään vieraslajien leviämistä.
- Poikkeuksellisen runsaslumisina talvina toteutetaan talvihoidon varautumissuunnitelmaa.
- Edistetään tulva- ja hulevesien hallintaa sekä toimintamalleja jatkamalla tulvantorjuntasuunnitelman mukaisten tulvansuojeluhankkeiden toteuttamista ja kehittämällä hulevesitulvariski-kohteiden suunnitteluratkaisuja. Investointimäärärahojen puitteissa hyödynnetään Kuninkaantammen hulevesiprojektin kokemuksia hulevesien hallinnassa viheralueilla.

Koko Helsingin hiilidioksidipäästöjä vähennetään 30 prosenttia vuoteen 2020 mennessä vuoden 1990 tasosta. Vastuullisen energiapolitiikan tärkein työkalu on energiansäästö

- HKR-Rakennettaja toimii energiansäästöneuvottelukunnan koordinoijana ja käytännön työn toteuttajana sekä asiantuntijana koko kaupungin energiatehokkuustyössä.

16.12.2014

- Rakennusvirasto asettaa energiansäästötoimenpiteet energiansäästötavoitteeseen pääsemiseksi vuosittain päivitettävässä viraston energiansäästön toimintasuunnitelmassa.

Helsinki on hauska ja houkutteleva kaupunki

- Vahvistetaan asukkaiden vastuunottoa lähiympäristöstään lisäämällä mahdollisuuksia pitää huolta yhteisestä kaupungista.
- Tuetaan asukkaiden osallisuutta ja yhdessä tekemistä osoittamalla asukkaiden käyttöön kaupunkiviljelyyn soveltuvia alueita.
- Luodaan edellytyksiä kaupunkitilan hyödyntämiseen tilapäiskäyttöön, kuten tapahtumien järjestämiseen ja kaupunkiviljelyyn kehittämällä ja päivittämällä yleisten alueiden käytön periaatteita.
- Julkisen kaupunkitilan käytettävyyttä kehitetään esteettömyyttä ja turvallisuutta edistämällä.

Asukas- ja asiakastyytyväisyys

- Vahvistetaan henkilöstön asiakaslähtöistä palveluasennetta.

Elinvoimainen Helsinki

Meri-Helsinki tarjoaa elämyksiä kaupunkilaisille ja matkailijoille sekä liiketoimintamahdollisuuksia yrityksille.

- Osallistutaan Merellinen Helsinki -ohjelman laadintaan.

Tapahtumien Helsinki on hauska kaupunki.

- Osallistutaan kuvausten laatimiseen tapahtumajärjestämiseen soveltuvista paikoista.
- Rakennusvirasto luo edellytyksiä tehdä Helsingistä todellinen tapahtumakaupunki. Sähköistä asiointia lisätään tapahtumahallinnassa voimakkaasti edistäen samalla yhden luukun periaatetta tapahtumaluvissa. Uudet, muiden virastojen kanssa yhtenäistetyt taksat ja tapahtumille luodut ympäristövaatimukset otetaan käyttöön.
- Esimerkiksi sosiaalisessa mediassa syntyvät uudet tavat käyttää yleisiä alueita voivat aiheuttaa ristiriitoja perinteisten käyttötapojen kanssa. Rakennusvirasto viestittää sosiaalisessa mediassa ja muutoin yleisten alueiden eri käyttötapojen yhteensovittamisen ja tämän edellyttämän suvaitsevaisuuden tärkeyttä.
- Mahdollistetaan tapahtumien järjestäminen keskeisillä aukioilla ja merkittävimmissä puistoissa huomioimalla tapahtumien vaatimia järjestelyjä rakentamisessa sekä varautumalla tapahtumiin ylläpidossa.

Helsinki vahvistaa asemaansa muotoilun suurkaupunkina käyttämällä muotoilua kaupungin uudistamisessa

16.12.2014

- Osallistutaan valittujen kaupunginosien luonnetta korostavan valaistuksen luomiseen muotoilun ja teknologian avulla.

Hyvinvoiva helsinkiläinen

Ikääntyvistä huolehditaan

- Edistetään vanhusväestön liikkumista asuinympäristössään parantamalla yleisten alueiden esteettömyyttä rakenteellisin ja ylläpidon keinoin sekä varmistamalla terveysasemien, palvelutalojen ja senioriasuntojen esteetön saavutettavuus joukkoliikenteellä.

Tasapainoinen talous ja hyvä johtaminen

Tuottavuuden ja laadun parantaminen

- Tehostetaan käyttötalouden tuotannonohjausta ja ostopalvelujen hankintaa. Omajohtoisen ja kilpailutetun tuotannon suhde optimoidaan käyttömenojen tuottavuusvaatimuksia vastaavaksi.
- Investointihankkeiden massatalouden hallintaan panostetaan.
- Varmistetaan katu- ja puistohankkeiden toteutus investointiraamin puitteissa ja tuottavuustavoitteiden mukaisesti hankesuunnittelulla ja -ohjauksella.
- Elinkaarikustannuksien huomiointia painotetaan investointihankkeiden suunnittelussa. Toteutetaan rakentamisen laadun parantamisen hanke tavoitteena elinkaarikustannusten pienentäminen. Lisäksi lisätään vuorovaikutusta asukkaiden kanssa sähköisellä viestinnällä investointihankkeiden suunnitteluvaiheessa.

Organisaatorakenteiden kehittäminen

- Osallistutaan teknisen puolen virasto- ja vastuurakenteen sekä nykyisten virastorajat leikkaavien prosessien läpikäyntiin ja uudistamiseen.
- Osallistutaan tilahallinnon, rakennuttamisen ja rakentamisen toimintojen kehittämisen jatkamiseen.

Tietotekniikka palvelee kaupunkilaisia ja kaupungin kehittämistä

- Sähköistä asiointia lisätään osana toimintaprosessien ja tietojärjestelmien kehittämistyötä.

Hankintatoimintaa tehostetaan ja ympäristövastuuta lisätään

- Kehitetään kestäviä hankintoja siten, että 50 %:ssa hankinnoista huomioidaan ympäristönäkökulma vuoteen 2015 mennessä.

Demokratia ja osallisuus vahvistuvat

Avoin ja osallistava Helsinki

16.12.2014

- Kehitetään sähköisiä osallistumis- ja vuorovaikutuskanavia yleisten alueiden aluesuunnitelmien ja investointihankkeiden suunnittelussa.
- Merkittävässä investointihankkeissa vuorovaikutusta kehitetään sekä ennakoivammaksi että osallistavammaksi.
- Osallistutaan alueellisen osallistumisen pilottien toteuttamiseen yleisten alueiden osalta.
- Annetaan viraston toimintaansa liittyvää suunnitelma- ja kartta-aineistoa sekä yleisten alueiden rekisterin aineistoa Helsinki Region Infoshare - verkkopalveluun.

1.3.2 Viraston toimenpiteet kaupungin tuottavuusohjelmassa 2015 – 2017

Tuottavuutta lisätään kehittämällä toimintatapoja ja toimintaprosesseja, lisäämällä yhteistyötä yli hallintokuntarajojen, hyödyntämällä uutta teknologiaa, kehittämällä tilaamisenmenettelyjä sekä satsaamalla henkilöstön osaamisen ja esimiestyön kehittämiseen.

Taloudelliselta volyymiltaan suurimmille palveluille eli yleisten alueiden ylläpidolle ja investointihankkeiden rakennuttamiselle, pysäköinninvalvonnalle, rakennuttamiselle sekä hallintopalveluille on määritelty tuottavuusmittarit. Tuottavuuden mittaamista kehitetään edelleen. Alueidenkäytön ja asiakaspalvelun mittarit määriteltiin vuonna 2014.

Rakennusviraston konkreettiset toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi:

Hallintokuntarajat ylittävät toimenpiteet

Kaupunginhallituksen asettama massatyöryhmä vastaa yhdessä rakennusvirastossa toimivan kaupungin massakoordinaattorin kanssa kaupungin massatalouden koordinoinnista ja materiaalitehokkuuden parantamisesta kaupungin strategiaohjelman ja kaivumaiden hyödyntämisen kehittämisohjelman mukaisesti.

- Kehittämisohjelman mukaiset toimenpiteet käynnistetään 2015 kaupunginhallituksen hyväksytyä ohjelman. Toimenpiteet tähtäävät maa-ainesten sekä muiden kierrätysmateriaalien (mm. betonimurske, purkuasfaltti, puustojäte) määrän merkittävään vähentämiseen ja niiden hyötykäytön lisäämiseen.

Infran ylläpidon logistiikan parantaminen (kaupunkisuunnitteluvirasto, ympäristökeskus, rakennusvirasto, Stara)

- Lumilogistiikan parantaminen (kuormalavojen korotus, lähivarastointi, pysäköinnin talvijärjestelyt) etenee. Lumikuormien kuormakokoa pyritään kasvattamaan vuonna 2015. Urakoitsijoilta edellytetään suunnitelmaa lumen lähivarastointialueiden käytöstä. Lumenpoistoa helpottavien väliaikaisten liikennejärjestelyjen käyttöä lisätään.

Kaupunkirakentamisen toimeenpanon nopeuttaminen ja kustannusohjauksen parantaminen (kaupunginkanslia, kiinteistövirasto, kaupunkisuunnitteluvirasto, rakennusvirasto, Stara, HSY Vesi)

- Kaupunkirakentamisen toteutusprosessin nopeuttaminen.

16.12.2014

- kaava-alueen toteuttamisen kesto asemakaavoituksen käynnistämisestä katurakentamisen 1. vaiheen ja kunnallistekniikan verkostojen valmistumiseen
- Yhteinen kunnallistekninen työmaa -prosessin seurantaan laadittujen mittareiden käyttö ja vaikuttavuus.
- esirakentamisen ennakointi ja koordinointi kaupunkitasolla
- Fore -infrahankkeiden kustannussuunnitteluohjelmiston käyttö ja kustannusarvioiden onnistumisen seuranta koko prosessin ajalle.
- Rakennusviraston ja Staran vuoden 2014 kumppanuussopimukseen perustuvan tuottavuuden kehittämisohjelman toimeenpano.
 - sopimuksen mukaisten tuottavuustavoitteiden saavuttaminen

Kaupunkitilaohjeen laatiminen (rakennusvirasto, kaupunkisuunnitteluvirasto, kiinteistövirasto, liikennelaitos, liikuntavirasto, rakennusvalvontavirasto, kaupunginkanslia, Stara, Helsingin Energia, Helen Sähköverkko, Helsingin Satama, Helsingin seudun liikenne)

- Kaupunkitilaohjetta valmistellaan kaupunginjohtajan nimittämässä työryhmässä. Kaupunkitilaohje on hallintokuntien välinen yhteinen sopimus ja tapa toimia yleisiä alueita suunniteltaessa, rakennettaessa ja ylläpidettäessä. Kaupunkitilaohje tähtää kustannussäästöihin, toimintojen tehostamiseen ja Helsingin identiteetin vahvistumiseen.

Teknisen alan virastojen yhteinen toimitila (asuntotuotantotoimisto, kaupunkisuunnitteluvirasto, kiinteistövirasto, rakennusvalvontavirasto, rakennusvirasto)

- Teknisen alan virastojen yhteisen toimitilan toteuttaminen mahdollistaisi toiminnan kokonaisvaltaisen uudelleen suunnittelun tilajärjestelyjen osalta, mikä tehostaisi huomattavasti tilojen käyttöä ja vähentäisi tilakustannuksia sekä lisäisi tukipalvelujen tuottavuutta.

Liikennehankkeiden investointien suunnitteluprosessi (KSV, KV, HKL, Helsingin Satama, rakennusvirasto)

- Liikennehankkeita koskevien investointien ohjauksen ja seurannan tehostaminen

YKT (yhteinen kunnallistekninen työmaa) -prosessin itsearviointi toimeenpannaan rakennusviraston koordinoimana yhteistyössä muiden prosessissa toimijoiden kanssa. Tavoitteena on YKT -toiminnan laajentaminen ja kehittäminen edelleen.

Rakennusviraston sisäiset toimenpiteet

Viraston toimintaprosessien tarkoituksenmukaisuuden parantaminen ja toimintatapojen yhdenmukaistaminen

- Viraston ydin- ja tukiprosessien ja niihin sisältyvien osaprosessien kuvaukset ohjeineen otetaan käyttöön.
- Prosesseille määritellään tavoitteet ja niiden toteutumista seurataan.

16.12.2014

- Prosesseja arvioidaan ja kehitetään järjestelmällisesti.

Tilaaajan ja tuottajien yhteistyön ja yhteisen kehittämisen vahvistaminen

- Yhteiset kehittämissuunnitelmat laaditaan ja toimeen pannaan.
- Järjestetään säännöllisesti palautetilaisuuksia (kaksisuuntainen palaute) ja kyselyjä. Hyödynnetään saatu palaute tilaaajan toiminnan kehittämisessä.
- Otetaan käyttöön systemaattinen työmaavalvonta.

Tilaaajan kustannustehokkuuden parantaminen

- Suunnitellaan ja otetaan käyttöön omaisuudenhallinnan menetelmät.
- Otetaan suunnittelun hankeohjelmaan (laajuus, laatu ja kustannusraami) perustuva ohjaus käyttöön.
- Otetaan käyttöön suunnitteluprosessin tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden arviointi.

Ulkovalaistuksen energiankulutuksen vähentäminen

- Vähennetään energiankulutusta vähintään 2,5 prosenttia edellisen vuoden tasosta.

Tilahankkeiden kosteuden- ja pölynhallinta

- Kosteuden- ja pölynhallinta aloitetaan käynnistyvissä kohteissa täysin uudelta pohjalta, jotta kaupungin uudis- ja peruskorjauskohteista saadaan entistä puhtaampia ja turvallisempia käyttäjille.

Uuden teknologian hyödyntäminen työn sujuvoittamisessa ja sähköisessä asiointissa

- Panostetaan tietomallipohjaisen suunnittelun hyödyntämiseen, mikä lyhyellä tähtämellä tarkoittaa tietoteknisten investointien kasvua, mutta pidemmällä tähtämellä suunnittelun ja projektien läpiviennin tehostumista.
- Aluesuunnitelmien laadinnassa otetaan käyttöön sähköinen alusta, jolla tehostetaan aluesuunnitelmien tekemistä ja vähennetään kustannuksia ja parannetaan käytettävyyttä.
- Hyödynnetään kaupungin yhteistä palautejärjestelmää. Pysäköinninvalvonnassa ja alueiden käytön lupien haussa lisätään Asiointi.hel.fi -palvelun käyttöä. Kaupunkilaisille avataan tapahtumanhallintajärjestelmän tietoja käynnissä olevista ja tulevista tapahtumista ja muusta maankäytöstä.
- Rakennusvirasto on testannut valikoiduissa projekteissa sähköistä kilpailutusta ja tulee jatkamaan tätä työtä siihen soveltuviin kohteisiin, jolloin säästöä saavutetaan sekä kopio- että henkilötyökuluissa.
- HKR-Rakennuttajan taloushallinnon ohjelmistosovellusten kehittämisen tavoitteena on, että ohjelmistoista tulisi käyttäjäystävällisempiä, selkeämpiä ja siten helpompia oppia, mikä mahdollistaisi nykyistä laajemman osaamisen

16.12.2014

taloushallintatiimin jäsenten kesken ja samalla tähdätään toiminnallisten riskien vähenemiseen.

1.3.3 Viraston henkilöstösuunnitelma 2015 – 2017

Henkilökunnan määrä on 440 henkilöä. Viiden vuoden kuluessa lähtee eläkkeelle 77 henkilöä. Uuden henkilökunnan rekrytointi perustuu kattavaan henkilöstösuunnitteluun. Tulevaisuuden osaamistarpeiden ja tehtävien määrittely sekä töiden suorittamiseen liittyvä oikea resursointi ovat pääasiallisia painopistealueita henkilöstösuunnittelussa.

Rakennusviraston vetovoimaisuutta työnantajana parannetaan edelleen, sillä työvoiman saatavuuteen kohdistuneet haasteita. Erityisesti panostetaan nuorten osaajien rekrytointiin sekä riittävien työharjoittelupaikkojen tarjoamiseen opiskelijoille. Muunkielisiä opiskelijoita pyritään palkkaamaan korkeakoulu- tms. harjoittelijoiksi. Korkeakoulu- ja oppilaitosyhteistyötä pyritään laajentamaan entisestään, mm. yhteistyössä muiden teknisten virastojen kanssa.

Johtamisen kehittäminen on viraston strategian mukaisesti yhtenä painopistealueena. Osaamisen johtamista vahvistetaan mm. henkilökunnan suunnitelmallisella koulutuksella. Huolehditaan riittävästä panostuksesta henkilöstön koulutukseen. Urasuunnittelua ja tehtäväkiertomahdollisuuksia lisätään sekä kehitetään muita työssä oppimisen muotoja. Työn tekemisen uusia tapoja tutkitaan ja kehitetään.

Tarkastellaan ja kokeillaan mitä vaikutuksia työtilalla on työn menestykselliseen suorittamiseen ja miten tulee johtaa työympäristöä, tiloja ja uusia työn tekemisen tapoja. Hyvin toimivat ja helposti eri tilanteisiin muuntuvat työtilat mahdollistavat avoimen vuorovaikutuksen sekä tiedonsiirron. Ne kannustavat myös intensiiviseen yhteistyöhön.

Henkilökunnan motivoitumista ja sitoutumista edistetään tuomalla yhteistoimintaan liittyviä osallistumismahdollisuuksia sekä yhteisöllisyyttä entistä aktiivisemmin henkilöstön tietoisuuteen. Henkilöstön mahdollisuuksia vaikuttaa omaan työhön, työympäristöön ja työpaikan päätöksentekoon vahvistetaan.

1.3.4 Viraston tilankäyttösuunnitelma 2015 - 2024

Rakennusvirasto on tehostanut tilojen käyttöä merkittävästi vuodesta 2010 alkaen, kun kaikki rakennusviraston toiminnot siirrettyjen ajoneuvojen varastointia lukuun ottamatta on keskitetty viraston toimitaloon (Kasarmikatu 21). Toimitalo on tehokkaassa käytössä eikä käyttämätöntä tilaa ole. Keskittämällä on saavutettu huomattava säästö tilakustannuksissa.

Rakennusvirasto on mukana teknisten virastojen yhteisessä toimitilahankkeessa.

1.4 Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

1.4.1 Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Viraston tietotekniikkapalvelut toteuttavat ja hyödyntävät kaupunkitasoisia linjauksia ja periaatteita, kuten tietotekniikkaohjelmaa, kokonaisarkkitehtuuri- ja hankeohjelmamenettelyä. Toiminnassa tukeudutaan kaupunkitasoisiin palveluihin ja niiden kehittämisessä pyritään olemaan tiiviisti mukana.

16.12.2014

Viraston tietotekniset ratkaisut toteutetaan aina osana kaupungin kokonaisarkkitehtuuria, näin lisätään järjestelmien yhteen toimivuutta ja voidaan hyödyntää yhteisiä tieto- ja palvelualustoja.

Kaupungin tietotekniikkalinjaukset ja ICT -palvelukeskus tulevat muuttamaan viraston tietotekniikkapalvelujen painopistettä perustietotekniikan ja -tietojärjestelmien hoitamisesta kohti viraston ydintoimintaa tukevien tietojärjestelmien kehittämistä. Tästä huolimatta virastossa tarvitaan myös vahva tietämys perustietotekniikkaankin liittyvissä asioissa ja tätä osaamista on ylläpidettävä ja kehitettävä

Virastossa toimii tietotekniikkaryhmä joka edistää viraston tietojärjestelmien kokonaisvaltaista ja suunnitelmallista kehittämistä osana osastojen ydintoimintojen kehittämistä. Ryhmän jäsenet tukevat tietotekniikkapalvelujen johtamista ja ohjausta edesauttamalla yhteisten linjausten jalkauttamisessa osastoilla. Ryhmän tarkoituksena on lisätä yhteistyötä eri toimijoiden, kuten tietotekniikkapalvelut - palveluyksikön, osastojen sekä keskushallinnon kesken. Ryhmä edistää tietotekniikan aktiivista hyödyntämistä viraston toiminnassa.

1.4.2 Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Kehittämishankkeiden keskeisiä tavoitteita ovat sähköisten palveluiden lisääminen, vuorovaikutuksen tukeminen sekä tuottavuuden, it -tehokkuuden ja -osaamisen kartuttaminen.

Tiedonhallintaan kehitetään kokonaisvaltaisesti, huomioiden viraston sisäiset tarpeet, lukuisten tietojärjestelmien tarpeet, virastorajat ylittävät prosessit, kaupungin ulkopuolinen käyttö ja hanke/projektihallinta.

Tietoaineistojen avaamista jatketaan mahdollisimman kattavasti avoimen datan – periaatteiden mukaisesti, samalla kuitenkin unohtamatta itse prosessien avaamista ja tiedon avaamista toisille hallintokunnille.

Tietohallinnon ja tietotekniikan kehittämishankkeet on esitetty jäljempänä osastoittain.

1.5 Tavoitteiden yhteenveto

1.5.1 Sitovat toiminnalliset tavoitteet

1. Katupölyn (PM₁₀) pienhiukkasmäärät eivät ylitä ilmanlaatuasetuksen mukaisia raja-arvoja Mannerheimintien mittauspisteessä (HKR:n ja Ymk:n yhteinen tavoite). KPO
2. Helsingin katu- ja puistorakentamisessa muodostuvista maa-aineksista vähintään 70 prosenttia hyötykäytetään kaupungin rakennuskohteissa. KPO
3. Rakennusvirasto vaatii liikenteellisesti merkittävälle alueelle maankäyttölupaa hakevilta työstä aiheutuvien haittojen hallintasuunnitelman, jonka perusteella hankekohtaiset lupaehdot asetetaan. PAO
4. Liikenteen ja liikkumisen toimivuutta talviolosuhteissa parannetaan lumilogistiikkaa tehostamalla asuntokatujen talvihoidon laatutavoitteiden saavuttamiseksi. KPO

16.12.2014

5. Rakennusvirasto laatii rakennetut ja luonnonmukaiset alueet kattavan viheralueohjelman suunnittelun, rakentamisen ja ylläpidon ohjausvälineeksi. ARK
6. Rakennusviraston energiansäästöavoite 2015 on energiansäästöneuvottelukunnan ohjeistuksen mukaisesti 8 % vuoden 2010 kokonaisenergiakulutuksesta mukaan lukien aiempien vuosien säästötavoitteet. KPO, HAO

Tunnusluvut

	Tilinpäätös	Tulos-	Talousarvio	Talous-	Talous-
	2013	budjetti	2015	suunnitelma	suunnitelma
	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1 000 €
Uikovalaistuksen energian					
kulutus KWh/asukas	88,25	84,64	81,14	79,11	77,71
Ylläpidettävä katuala, ha	2 072	2 093	2 114	2 135	2 156
Ylläpidettävät sillat, m ²	318 778	318 778	318 778	318 778	318 778
Yleiset käymälät, kpl	38	39	39	40	41
Uudelleen päällystetty katuala, ha	45	45	45	45	45
Rakennetut puistot, ha	915	881	886	890	895
Pellot ja niityt, ha	1 183	1 170	1 175	1 180	1 185
Metsäiset alueet, ha	4 728	4 739	4 739	4 739	4 739
Katuvihreä, ha	470	475	479	484	489
Ajoneuvojen varasto- ja lähisiirrot, kpl	12 900	12 900	19 000	19 000	19 000
Ajoneuvojen siirtokehotukset, kpl	6 500	6 500	5 000	5 000	5 000
Pysäköintivirhemaksukehotukset, kpl	276 000	276 000	230 000	230 000	230 000
Pysäköintiautomaatit, kpl	610	600	600	600	600
Asiakaspalvelutapahtumat, kpl	130 000	130 000	125 000	120 000	115 000
Maankäyttöluvat ja vuokraukset, kpl	13 950	13 950	13 950	13 950	13 950
Uudisrakennukset ja peruskorj, m ²	39 205	59 000	50 000	65 000	50 000
Arkkitehtuuriosaston projekteille tehdyt tunnit		30 000	30 000	30 000	30 000
Tuottavuus (2012=100)					
Ylläpidon teettäminen	102	105	104	106	107
Investointien teettäminen	84	107	116	117	118
Pysäköinninvalvonta	101	102	86	103	104

2 Käyttötaloulosan toimintasuunnitelma

Toimintasuunnitelman lähtökohdat

Bruttoperusteinen tilaajatoiminta esitetään yhtenä talousarviokohtana, nimeltään Katu- ja viheralueiden ylläpito. Kohtaan sisältyvät seuraavat yksiköt ja erillistehtävät:

- katu- ja puisto-osasto
- hallinto-osasto

16.12.2014

- arkkitehtuoriosasto
- palveluosasto
- kestävän kehityksen erityispalvelut

Nettobudjetoitu yksikkö on HKR-Rakennuttaja.

Käyttötalouden tulosbudjetin yhteenveto:

(yksikkökohtaiset tulosbudjetit on esitetty liitteessä 1)

	Tilinpäätös	Tulos-	Talousarvio	Talous-	Talous-
	2013	budjetti	2015	suunnitelma	suunnitelma
	1000 €	2014	1000 €	2016	2017
		1000 €		1000 €	1000 €
Yhteensä					
Tulot	107 796	68 509	73 677	74 775	76 218
Menot	142 437	142 736	129 993	130 158	130 149
Toimintakate	-34 641	-74 227	-56 316	-55 383	-53 931
Poistot	69 169	72 768	73 863	76 144	77 703
Tilikauden tulos	-103 810	-146 995	-130 179	-131 527	-131 634
Bruttoyksiköt					
Tulot	97 494	57 249	62 283	62 216	63 668
Menot	132 832	131 476	118 599	120 250	121 896
Toimintakate	-35 338	-74 227	-56 316	-58 034	-66 879
Poistot	69 169	72 768	73 863	76 144	77 703
Tilikauden tulos	-104 507	-146 995	-130 179	-131 527	-131 634
Nettoyksikkö					
Tulot	10302	11260	11 394	11 559	11 550
Menot	9605	11260	11 394	11 559	11 550
Toimintakate	697	0	0	0	0
Poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	697	0	0	0	0
Muutos-%		14/13	15/14	16/15	17/16
Tulot		-36,4	7,5	1,5	1,9
Menot		0,2	-8,9	0,1	0,0
Toimintakate		-114,3	-24,1	-3,1	-0,3

Rakennusviraston toimintasuunnitelman käyttötaloustulojen määrä on 73,7 milj. euroa. Bruttoyksiköiden tulot ovat 62,3 milj. euroa (84,5 %) ja nettoyksikön tulot 11,4 milj. euroa (15,5 %).

Käyttötalousmenot ovat 130,0 milj. euroa. Bruttoyksiköiden osuus menoista on 118,6 milj. euroa (91,2 %) ja nettoyksikön osuus 11,4 milj. euroa (8,8 %).

16.12.2014

2.1 Bruttoyksiköt

2.1.1 Viraston johto ja yhteiset palvelut

Kaupungininsinöörin käytössä ovat viraston johtamisen määrärahat sekä kestävän kehityksen erityispalveluiden määräraha. Kestävän kehityksen palveluihin on käytettävissä 1,45 milj. euroa. Määräraha sisältyy hallinto-osaston menoihin.

2.1.2 Hallinto-osasto

Hallinto-osaston tehtävänä on järjestää viraston keskitetyt hallintopalvelut osastojen toiminnan ja viraston johtamisen tueksi.

Kansliapalvelut

Kansliapalvelut toimii koko virastoa palvelevana yleishallinnon, juridisten tehtävien, kehittämisen, tietohallinnon ja tilapalveluiden asiantuntijayksikkönä.

Toimiston menot koostuvat pääasiassa henkilöstömenoista, toimitilojen vuokra- ja ylläpitomenoista, asianhallinnan ja tietohallinnon järjestelmien ylläpito- ja kehittämiskustannuksista.

Kansliapalveluiden palvelutuotannosta vastaavat palveluyksiköt ovat hallintopalvelut, kehittämispalvelut, tietotekniikkapalvelut ja tilapalvelut.

Hallintopalvelut

Hallintopalvelut vastaa viraston keskitetyistä asian- ja asiakirjahallinnosta sekä hankinta- ja juridisista palveluista. Yksikössä hoidetaan asianhallinta-, arkisto- ja tiedonhallintotoimintoja sekä yleisten töiden lautakunnan palvelut. Yksikkö palvelee viraston muita osastoja hoitamalla hankintojen kilpailutuksia. Yksikön lakimiehet konsultoivat muita osastoja hallinnollisissa, sopimusoikeudellisissa, hankintalainsäädäntöön liittyvissä ja muissa viraston toimialaan liittyvissä juridisissa kysymyksissä sekä tarkastavat virastossa tehtäviä hankintapäätöksiä ja hankintasopimuksia. Lisäksi yksikön lakimiehet osallistuvat harmaan talouden torjuntaan toimimalla yhteistyössä hankintoja ja työmaiden valvontaa hoitavien kanssa varmistaen tilaajavastuulaissa (laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä) ja kaupungin harmaan talouden torjuntaohjeessa tilaajalle asetettujen velvoitteiden täyttämisen.

Rakennusvirasto ottaa ensi vuonna käyttöönsä uuden kaupunkitasoisen sopimushallintajärjestelmän helpottamaan sopimusten hallintaa. Järjestelmä edesauttaa jatkossa sopimustietojen saatavuutta ja löydettävyyttä. Järjestelmän ulkopuolelle voidaan kuitenkin jättää tiettyjä sopimustyyppisiä niiden luonteesta tai nykyisestä hallinnointitavasta johtuen. Esimerkiksi HKR-Rakennuttaja hallitsee urakkasopimuksia velvoitekirjanpidon avulla.

Kaupunkiyhteisiä prosesseja käsittelevien järjestelmien lisäksi myös hallintokuntien ydintoimintaa ohjaavien tietojärjestelmien arkistoinnissa siirrytään sähköisiin ratkaisuihin. Sähköisen säilytykseen siirtymiseen varautumiseksi aloitetaan myös rakennusviraston tietojärjestelmiä koskevien tiedonohjaussuunnitelmien laatiminen.

16.12.2014

Kehittämispalvelut

Viraston strategiset kehittämishankkeet

Strategiset kehittämishankkeet edistävät valtuuston hyväksymän strategiaohjelman toimeenpanoa rakennusvirastossa. Kehittämishankkeet toteuttavat kolmea strategista päämäärää seuraavasti:

1. Yhteistyö ja vuorovaikutus kaupunkilaisten ja liike-elämän kanssa
 - Vuorovaikutuksen vahvistaminen asukkaiden ja liike-elämän kanssa
 - Ulkoisen viestinnän vahvistaminen ja julkisuuskuvan hallinta
2. Ajanmukaiset ja muutostarpeet ennakoivat palvelut kaupunkilaisille ja liike-elämälle
 - Palveluodotusten ja tarpeiden arviointi ja ennakointi
 - Palvelulupaukset
 - Katu- ja viheralueiden isännyyteen liittyvän kehittämistyön jatkaminen
3. Kustannus- ja ekotehokas toiminta
 - Tuottavuuden parantaminen
 - Energia- ja materiaalitehokkuus ilmaston muutoksen hillitsemiseksi
 - Rakentamisen laatu
 - Rakennetun omaisuuden hallinta

Ympäristöasioiden hallinta ja seuranta

Merkittävien ympäristövaikutusten hallitsemiseksi rakennusvirastossa on laadittu lautakunnan hyväksymä ympäristöohjelma nelivuosisyksittäin. Nykyinen ympäristöohjelma vuosille 2013–2016 tukee kaupungin strategiaohjelman ympäristötavoitteita ja kaupungin ympäristöpolitiikkaa sekä ympäristösuojelun sektorikohtaisia ohjelmia. Rakennusviraston toimialan tärkeimmät ympäristötavoitteet on määritelty seuraavien teemojen alle:

- Ilmastonmuutoksen hillintä ja ilmastonmuutokseen varautuminen
- Ekologisesti kestävä rakentaminen
- Ilmansuojelu ja katupöly
- Meluntorjunta
- Ympäristötietoisuus ja vastuullisuus
- Hulevedet, pienvedet ja Itämeri
- Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen
- Ympäristöjohtamisen kehittäminen ja ympäristöosaamisen parantaminen

16.12.2014

Viraston ympäristötavoitteiden toteutuminen ja ympäristötilinpito raportoidaan vuosittain ympäristöraportissa.

Ympäristöjohtamisen vuoden 2015 painopistealueena on kestävien hankintojen edistäminen. Lisäksi viraston käyttöönottamaa Ekokompassi-ympäristöjärjestelmää tehdään tunnetuksi henkilöstön keskuudessa.

Ympäristöasioiden hallintaan on varattu henkilöresursseina viraston ympäristöasiantuntija, osastojen edustajista muodostunut ympäristöryhmä ja ekotukihenkilöt.

Esteettömyyden edistäminen

Esteettömyysasioiden neuvottelukunta jatkaa toimintaansa. Neuvottelukunnan tärkein tehtävä on koordinoida Helsingin kaupungin esteettömyyslinjausten toimeenpanoa ja seurata esteettömyyden edistämistä hallintokuntien käytännön hankkeissa.

Rakennusvirastossa esteettömyyslinjausten koordinointi ja toimeenpano tapahtuu yhteistyössä eri osastojen kanssa.

Yhteistyö palvelukartan esteettömyysosion kehittämisessä jatkuu kaupunginkanslian kanssa (raportoinnin kehittäminen). Muut käytännön kehittämishankkeet täsmentyvät syksyllä sidosryhmien kanssa käytyjen neuvottelujen jälkeen.

Kansainvälinen yhteistyö jatkuu Eurocities-verkoston Barrier free Cities - työryhmässä.

Tietotekniikkapalvelut

Tietotekniikkapalvelut vastaa viraston perustietotekniikasta sekä siihen liittyvästä ylläpidosta, tuesta ja kehittämisestä. Yksikkö vastaa myös taloushallinnon (SAP) laite- ja ohjelmistoalustasta sekä tarjoaa tukea viraston keskeisimpien toiminnan tietojärjestelmien käytössä ja kehittämisessä.

Tietotekniikkapalveluja tuotetaan virastolle kolmella toisiaan täydentävällä tavalla: kaupunkitasolla, yhteisesti koko virastolle ja osastokohtaisesti.

Kaupungin tietotekniikkaohjelman yhtenä, samoin kuin vuonna 2014 perustetun palvelukeskuksen (Hitin), tavoitteena on vapauttaa virastot perustietotekniikan hoidosta oman ydintoiminnan tietoteknisten ratkaisujen kehittämiseen ja jatkuvuuden turvaamiseen. Painopisteen siirto merkitsee sitä, että työasemiin, palvelimiin ja tietoliikenneverkkoon liittyviä asioita hoidetaan viraston omana työnä jatkossa vähemmän kuin nykyisin. Tästä huolimatta virastossa tarvitaan vahva tietämys perustietotekniikkaankin liittyvissä asioissa ja tätä osaamista on ylläpidettävä ja kehitettävä, varsinkin kun virasto liittyy näillä näkymin em. palvelukeskukseen vasta vuonna 2017. Samalla myös viraston ydinpalveluja tukevien järjestelmien kehittämistä on voimakkaasti tuettava, vaikka päävastuu kehittämisestä olisikin osastoilla.

Yksi keskeisimmistä koko viraston toimintaa tukevista hankkeista edelleen vuonna 2015 on tiedonhallinnan kehittäminen kaupunkitasoisia ratkaisuja hyödyntäen. Tähän liittyy mm. sähköinen arkistointi ja dokumenttien hallinta sekä hankehallinta. Tätä sivuavia hankkeita on myös muiden osastojen suunnitelmissa. Monet muutkin kehittämishankkeet tulevat hyödyntämään tässä syntyvää perustaa.

16.12.2014

Hallinto-osaston hankkeet ja hankinnat vuonna 2015:

- Tiedonhallintaan liittyvä järjestelmäkehitys 30 000 euroa
- Viraston Microsoft EA -lisenssit 185 000 euroa.

Tilapalvelut

Tilapalvelut vastaa viraston toimitilojen isännöinnistä ja ylläpidosta, keskitetyistä toimistotarvike-, tulostin ja kopiokonepalveluista sekä viraston yhteiskäyttöisistä autoista. Yksikkö suunnittelee virastotalon tilankäytön sekä hankkii keskitetysti tarvittavat kalusteet. Yksikössä on myös vahtimestari- ja huoltomiespalvelut. Vahtimestaripisteessä mm. vastaanotetaan virastoon tulevat osallistumishakemukset ja tarjouspyynnöt.

Kiinteistölautakunta on esittänyt kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus varaisi rakennusviraston toimitalon tontin yksityiselle investoijalle toimitilahanketta varten. Esityksen mukaan rakennusviraston nykyinen toimitalo puretaan vuoden 2016 alussa. Kiinteistölautakunnan esityksessä todetaan lisäksi, että rinnan em. prosessin kanssa etenee teknisten virastojen yhteinen toimitilahanke. Mikäli siinä päädytään olemassa oleviin tiloihin, rakennusvirasto muuttaa niihin ensi vuoden lopulla. Mikäli yhteisessä toimitalossa päädytään uudisrakennusvaihtoehtoon, rakennusvirasto sijoittuisi väliaikaisiin tiloihin 3 - 4 vuoden ajaksi.

Rakennusvirastoon on perustettu työryhmä valmistelemaan vuoden 2015 lopussa tapahtuvaa muuttoa sekä yhteistyössä tilakeskuksen kanssa väistötilan valintaa. Tavoitteena on saada rakennusvirastolle käyttö- ja muuntojoustavat, toimintaa tukevat, terveelliset ja turvalliset väistötilat. Tilojen tulee sijaita asiakaskäyntien ja työtehtävien hoidon kannalta hyvien liikenneyhteyksien varrella. Tilojen tulee tukea viraston strategiaa ja vahvistaa myönteistä julkisuuskuva. Muutosta aiheutuvat kustannukset voidaan arvioida, kun toimitilakysymys on ratkaistu.

Henkilöstöpalvelut

Henkilöstöpalvelut ohjaa ja tukee rakennusviraston henkilöstöstrategian toteutusta, varmistaa henkilöstön edustuksen, hoitaa palkka- ja palvelussuhdeasioita, huolehtii henkilöstövoimavarojen hallinnasta ja henkilöstön osaamisen kehittamisestä sekä hoitaa ja koordinoi työhyvinvointiin, työturvallisuuteen ja työterveyteen kuuluvia asioita.

Toimiston menot koostuvat palkoista, palkkahallinnon tietojärjestelmän ylläpito- ja käyttökustannuksista sekä henkilöstön osaamisen ja työhyvinvoinnin kehittämisen ja harrastus- ja virkistystoiminnan tukemisesta.

Viestintäpalvelut

Viestintäpalvelut vastaa kaupungininsinöörin ohjauksessa viraston julkisesta kuvasta sekä ulkoisesta ja sisäisestä viestinnästä ja tukee viraston toiminnallisten tavoitteiden toteutumista. Viraston viestintäpalvelut on viraston johdon ja asiantuntijoiden tukena erilaisissa viestintätilanteissa. Yksikkö myös koordinoi koko viraston kansainvälistä viestintää ja -verkostoa.

Kaupungin viestinnän strategisten linjausten mukaan kehitetään myös viraston viestintää ja päivitetään viestintäsuunnitelma. Siinä keskeisiä painopisteitä ovat:

16.12.2014

- Vuorovaikutus ja osallistaminen, kokeiluna suunnitteluprosessin viestintä investointihankkeissa
- Sosiaalinen media, jatkokehitys ja trendien seuranta sekä koulutus avainhenkilöille
- Viestinnän kohderyhmien kartoittaminen, haltuunotto ja kanavien kehittäminen, ketterien kokousten toimintamalli
- Digitaalisen kosketusnäytön hyödyntäminen rakennusviraston viestinnälle
- Muutto- ja tilahankeviestintä (tekniset virastot) yhteistyössä ao. teknisten virastojen kanssa

Teknisten virastojen yhteinen tilahanke ja Tulevaisuuden toimisto –hanke vaativat viiden viraston yhteiseen viestintään panostamista yhteistyössä hankkeessa mukana olevien virastojen kanssa. Näissä kokeillaan erilaisia keinoja henkilöstön osallistamiseksi ja innostamiseksi.

Viestintäpalvelut jatkaa esimiesviestinnän kehittämistä yhteistyössä viraston henkilöstö- ja kehittämispalveluiden kanssa ja kehittää tätä edelleen 2014 lanseeratulla Pomopalvelulla.

Avainhenkilöiden säännöllisiä mediavalmennuksia jatketaan. Asiantuntijaviraston profilointia tehdään viraston ulkoisella uutiskirjeellä, joka on siis sähköinen sidosryhmälehti.

Viraston syksyllä 2014 lanseerattua strategiaviestintää jatketaan systemaattisesti ja erilaisin osallistavin keinoin, jotta henkilöstö mieltää strategian ja toimii sen tavoitteiden mukaisesti.

Sisäisessä ja ulkoisessa viestinnässä jatketaan lyhytvideoiden käyttöä joko omana tai ulkoistettuna tuotantona, ja kokeillaan haastavista aiheista käsittelyä nk. reporterikonseptilla.

Toimiston menot koostuvat henkilöstömenoista sekä viestintästrategian mukaisten hankkeiden tuomista kustannuksista.

Talousoalvelut

Talousoalvelut hoitaa rakennusviraston yleistä talousohallintoa. Se huolehtii viraston talouso suunnittelun valmistelusta, keskitetystä laskentatoimesta ja kirjanpidosta sekä maksuliikenteestä. Yksikkö valmistelee ja kokoaa viraston talousarvio- ja talouso suunnitelmaehdotuksen sekä vuotuiset toimintasuunnitelmat. Yksikkö huolehtii talousarvio seurannasta ja ulkoisen laskennan raportoinnista yleisten töiden lautakunnalle ja keskushallinnolle. Katu- ja puisto-osaston sekä palveluosaston talousasioiden hoito ja henkilöstö on keskitetty talouso palvelut-yksikköön. Kullekin osastolle jää osastokamreeri- ja controllertehtävät huolehtimaan mm. osaston talouso suunnittelusta.

Toimiston menot koostuvat henkilöstömenoista sekä talouso hallinnon järjestelmien ylläpito- ja kehittämiskustannuksista.

16.12.2014

2.1.3 Katu- ja puisto-osasto

Päätehtävät ja organisaatio

Katu- ja puisto-osasto vastaa Helsingin kaupungin katu- ja viheralueiden palvelujen järjestämisestä:

- investointihankkeiden laadun ja sisällön määrittely sekä hankkeiden toimeenpano, ohjaus ja valvonta
- ylläpidon laadun ja sisällön määrittely sekä palvelujen hankinta, ohjaus ja valvonta
- ulkovalaistuksen laadun ja sisällön määrittely sekä palvelun hankinta, ohjaus ja valvonta

Tehtäviin sisältyy myös katu- ja viheralueiden sillat ja erikoisrakenteet, kaupungin massatalouden ja materiaalitehokkuuden hallinta sekä katujen ja puistojen käyttöä ja ylläpitoa palvelevien LVIS- ja telematiikkajärjestelmien hankinta ja ylläpito.

Katu- ja puisto-osastolla on vuoden 2015 alusta neljä toimistoa.

1. Ohjelmointitoimisto vastaa osaston toiminnan ohjelmoinnista, kehittämisestä ja strategiatyöstä sekä ulkovalaistuksen, massatalouden (ml. pilaantuneet maat ja meriläjitysalueet) ja materiaalitehokkuuden, pyöräilyn edistämisen ja taimihankinnan erillistehtävistä. Toimiston vakituisen henkilöstön määrä on vuoden alussa 15.
2. Investointitoimisto vastaa katu- ja puistoalueiden investointiohjelman toimeenpanosta, johon sisältyy hankkeiden aikataulutusta, suunnitelmien teettäminen, rakentamisen tilaaminen ja valmistuvien kohteiden luovutus yleiseen käyttöön. Toimiston vakituisen henkilöstön määrä vuoden alussa on 32.
3. Ylläpitotoimisto vastaa katu- ja viheralueiden ylläpidosta. Tehtäviin kuuluvat ylläpitotöiden sisällön ja laatuvaatimusten määrittely, töiden tilaaminen ja valvonta. Ylläpitotoimisto vastaa myös siltojen peruskorjaushankkeista sekä katualueiden uudelleenpäällystyksistä. Toimiston vakituisen henkilöstön määrä vuoden alussa on 25.
4. Uusi ulkovalaistustoimisto vastaa katu- ja viheralueiden ulkovalaistuksen järjestämisestä, ulkovalaistuksen investointien toimeenpanosta, hankkeiden aikataulutuksesta, suunnitelmien teettämisestä, rakentamisen ja ylläpidon tilaamisesta sekä valvonnasta ja sähkön hankinnasta. Toimiston vakituisen henkilöstön määrä vuoden alussa on 14.

16.12.2014

Tulot ja menot

Seuraavassa taulukossa esitetään katu- ja puisto-osaston tulot ja menot vuosina 2013 - 2015. Talvihoidon ja puhtaanapidon tuloihin sisältyy oletus kokonaisvastuualueen laajentamisesta Vanhaan kaupunkiin, Toukolaan, Kumpulaan ja Pasilaan vuoden 2015 aikana.

Tulot	Tilin- päättös 2013 1 000 €	Tulos- budjetti 2014 1 000 €	Toiminta- suunnitelma 2015 1 000 €
Talvihoito ja puhtaanapito	5 130	5 555	7 410
Maa- ja metsätalous	943	663	700
Vahingonkorvaukset	231	150	350
Vuokratulot	222	248	222
Autopaikat (taloyhtiöille)	186	50	150
Muut myyntituotot	0	0	740
Muut tulot	92	41	52
Valmistus omaan käyttöön	3 400	3 500	3 600
yhteensä	10 205	10 181	13 224
Menot	Tilin- päättös 2013 1 000 €	Tulos- budjetti 2014 1 000 €	Toiminta- suunnitelma 2015 1 000 €
Investointien teettäminen	2 230	2 268	2 337
Ohjelmointi, tuki ja kehittäminen	1 843	2 082	2 562
Ulkovalaistus ja ulkovalaistuksen teettäminen*	19 990	20 400	10 717
Ylläpito ja ylläpidon teettäminen	75 501	71 918	73 680
yhteensä	99 564	96 668	89 296

* Helsingin Energian yhtiöittäminen v. 2015 alusta muuttaa ulkovalaistuspalvelujen hankintaa, investoinnit siirtyvät käyttötalouden elinkaarihankinnasta osaksi katu- ja puistorakentamista.

16.12.2014

Toiminnan kehittäminen

Katu- ja puisto-osaston kehittämisen päätavoitteena on viraston strategian toimeenpano ja siitä johdettujen kehittämishankkeiden toteuttaminen.

Kehittämistoiminnan keskeiset osa-alueet ovat tuottavuuden parantaminen, rakentamisen ja ylläpidon laatu, rakennetun omaisuuden hallinta sekä energia- ja materiaalitehokkuuden parantaminen.

Helen Ulkovalaistuksen liittäminen osaksi katu- ja puisto-osastoa käynnistää osaston investointi- ja ylläpitoprosessien päivityksen.

Tuottavuuden parantaminen

Ylläpidossa on otettu käyttöön uusia urakointimenetelmiä kuten allianssi- ja yhteistoimintaurakka. Näissä on tavoitteena parantaa yhteistyössä sekä ylläpidon laatua että asiakastyytyväisyyttä ja kustannustehokkuutta. Vuonna 2016 käynnistyy yhden uuden urakka-alueen valmistelu. Yhdessä Staran kanssa laaditaan katu- ja viheralueiden pitkän tähtäimen tuotantotapasuunnitelma.

Kilpailutettujen urakoiden ja kaupungin oman tuotannon ylläpitokustannusten seuranta jatketaan. Kustannuksia verrataan infra-alalla toteutuneisiin keskihintoihin. Kustannuseroja aiheuttavia syitä selvitetään. Kustannusten vertailtavuutta parannetaan mm. laajentamalla kustannusvertailun kattavuutta.

Investoinneissa otetaan käyttöön lean -ohjausjärjestelmän ohjauskonsepti ja lisätään sähköisen kilpailutuksen osuutta.

Tuottavuuden mittaamisen kehittäminen jatkuu. Ylläpidon tuottavuuden mittareiden kehittäminen etenee KEHTO -foorumin yhteisenä hankkeena, osana kuntaliiton tutkimus & kehittämisohjelmaa. Investointien tuottavuuden mittariston sisältöä parannetaan YKT -hankkeen mittaristosta saatujen kokemusten pohjalta.

Rakentamisen ja ylläpidon laatu

Rakentamisen ja ylläpidon työmaiden valvontaa kehitetään. Rakentamisen laadunvalvontaprosessi luodaan. Ylläpidon urakoiden laadunvalvontajärjestelmän (Lasso) käyttöönottoa jatketaan ja mobiiliteknologian mahdollisuuksia valvonnassa hyödynnetään. Mobilenote kenttäraportointityökalu otetaan käyttöön ylläpidon urakka-alueiden valvonnassa.

Vuonna 2015 testataan edellisenä vuonna kehitettyä investointihankkeiden laadunarviointimenetelmää.

Katu- ja puistosuunnitelmien vuorovaikutusmenettelyt pilotoidaan, arvioidaan ja uudistetaan. Hämeentien pilottihankkeessa vuorovaikutus toteutetaan yhdessä liikennesuunnittelun kanssa.

Katujen ja puistojen tietomallipohjaista suunnittelua kehitetään yhteistyössä alan toimijoiden kanssa. Kehitystyön tavoitteena on investointiprojektien suunnittelun ja toteutuksen tehostaminen, prosessin hallinnan parantaminen ja lopputuotteen korkeampi laatu. Katujen osalta on laadittu mallinnusohjeita ja niiden toimivuutta kokeillaan erikseen sovittavissa kohteissa. Laadittua ohjeistusta kehitetään kokemusten perusteella. Siltojen ja taitorakenteiden uudisrakennuskohteet suunnitellaan mallipohjaisesti. Mallipohjaista rakentamista kokeillaan erikseen sovittavissa kohteissa.

16.12.2014

Rakennetun omaisuuden hallinta

Omaisuuden hallinnan kehittämistä jatketaan viraston strategisena kehittämishankkeena vuonna 2013 valmistuneen projektisuunnitelman mukaisesti. Tavoitteena on parantaa omaisuusrekistereiden tietosisältöä ja toimivuutta; kehittää menetelmiä kuntotietojen järjestelmälliseen keräämiseen ja arviointiin sekä asettaa tavoitteita eri omaisuuserille. Näiden tietojen pohjalta on mahdollista laskea korjausvelkaa, ennustaa rahoitustarpeita sekä tehdä tietoisia, harkittuja laadun ja palvelutason valintoja. Omaisuudenhallinnan kehittämistä johtaa ja koordinoi viraston omaisuudenhallintatyöryhmä.

Elinkaarikustannusten arviointia katu- ja puistosuunnittelussa parannetaan.

Energia- ja materiaalitehokkuus

Ulkovalaistuksen energia- ja materiaalitehokkuutta paranee. Ohjausjärjestelmän kehitystyö etenee, samoin LED -kehityshankkeet (mm. historialliset y-valaisimet ja valaisinmittauksia). Pylvästestausohjelman avulla pidennetään valaisinpylväiden käyttöikää. Vikatieto- ja verkkotietojärjestelmiä kehitetään edelleen.

Helsingin kaupungin massakoordinaattori vastaa yhdessä massatyöryhmän kanssa kaupungin massatalouden koordinoinnista toimeen pannen kaupungin strategiaohjelman ja kaivumaiden hyödyntämisen kehittämisohjelman tavoitteita. Kehittämisohjelman mukaiset toimenpiteet käynnistetään kaupunginhallituksen hyväksytyä ohjelman. Ylijäämämaiden määrä on vähentynyt merkittävästi viime vuosina hyötykäytön lisäämisen ja kaivumaiden vähentämisen johdosta. Päättävänä on vakiinnuttaa nykyinen toimintamalli.

Katu- ja viheralueiden ylläpito

Liikkumiseen ja liikenteeseen tarkoitettujen alueiden toimivuus turvataan. Viheralueilla olevien palveluiden käytettävyydestä, siisteydestä ja turvallisuudesta huolehditaan.

Ylläpidon järjestämiseen on käytettävissä 71,9 milj. euroa, mikä on 1,7 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2014. Lisääntyvä määräraha käytetään pääasiassa katujen kokonaisvastuullisen hoidon laajentamiseen Vanhan kaupungin, Toukolan, Kumpulan ja Pasilan alueella. Uusien, valmistuvien katujen ja puistojen ylläpito hankitaan. Ylläpidettävien alueiden rakenteellinen kunto turvataan. Turismin ja kaupungissa järjestettävien tapahtumien tarpeet huomioidaan lisäämällä ylläpidon joustavuutta. Ylläpidon laatutason säilyttäminen ja ylläpitovastuista suoriutuminen edellyttävät onnistumista kustannusohjauksessa ja palvelujen kustannustehokkuuden lisäämistä.

Ylläpidon menot

16.12.2014

Ylläpidon menot	Tilin- päättös 2013	Tulos- budjetti 2014	Toiminta- suunnitelma 2015	Muutos 2014-2015
Katu- ja viheralueiden ylläpito yhteensä	M€ 73,80	M€ 70,19	M€ 71,90	% 2 %
Tukipalvelut	4,98	5,03	5,08	1 %
Talvihoito	28,63	23,94	24,44	2 %
Puhtanaapito	13,62	14,32	14,92	4 %
Rakenteet	6,06	6,34	6,54	3 %
Varusteet, kalusteet	6,06	6,13	6,38	4 %
Laitteet, järjestelmät	1,31	1,51	1,21	-20 %
Kasvillisuus	10,76	10,32	10,67	3 %
Erityiskohteet	2,38	2,60	2,66	2 %

Katu- ja viheralueiden ylläpito yhteensä	M€ 73,80	M€ 70,19	M€ 71,90	% 2 %
Katualueet	51,02	47,43	48,38	2 %
Viheralueet	17,81	17,74	18,45	4 %
Tukipalvelut	4,98	5,03	5,08	1 %

Ylläpidon tilaamissuunnitelma

Katu- ja viheralueiden ylläpitopalvelut hankitaan kilpailutettuina alueurakoina sekä kaupungin oman tuottajan, Staran kanssa solmittavilla ylläpitosopimuksilla. Stara hoitaa uuden kokonaisvastuuhoitoalueen ylläpidon järjestämisen aliurakoittamalla ne työt, joihin omat resurssit eivät riitä. Peltojen, metsien, luonnonsuojelualueiden ja Haltialan tilan ylläpito on tilattu Staralta vuoden 2015 alusta alkavalla kolmivuotisella sopimuksella.

Kilpailutetut alueurakat jatkuvat v. 2015

- Herttoniemi – Kulosaari – Laajasalo (1.6.2013 - 31.5.2018)
- Lauttasaari – Munkkiniemi (1.6.2013 – 31.5.2018)
- Suutarila – Puistola – Heikinlaakso (1.6.2013 – 31.5.2017)
- Kaarela – Kannelmäki – Malminkartano (1.6.2013 – 31.5.2017)

Ylläpidon tuottavuuden tehostamiseksi yhdessä Staran kanssa käynnistetty ylläpidon yhteistoimintaurakka Kontulan alueella ja YIT:n kanssa aloitettu ylläpidon allianssiurakka Pakilan alueella jatkuvat.

Töhrysten poisto- ja vartiointi- sekä asiantuntijapalvelut hankitaan HKR-Rakennuttajalta, joka kilpailuttaa kyseiset työt.

Siltoihin ja muihin taitorakenteisiin liittyviä kunnossapitotöitä tilataan sekä kilpailutettuina urakoina että suoraan Staralta.

Laittomien kaatopaikkojen siivoukset hankitaan kilpailutettuina palveluina.

Talvihoito

Talvihoitoon on varattu 24,4 milj. euroa, josta katualueille 22,8 milj. euroa ja viheralueille 1,7 milj. euroa. Katualueille osoitettu määräraha ei riitä jos talvi on

16.12.2014

runsasluminen. Pääpaino katualueiden talvihoidossa on huolehtia joukkoliikennekatujen toimivuudesta ja varmistaa sekä pyöräilyn että jalankulun edellytykset myös lumiaikana ja turvata asuntokatujen lumenpoisto, liikkumisedellytykset sekä talvihoidolle asetettujen laatutavoitteiden saavuttaminen.

Katualueiden talvihoidon lähtökohtana on toimia *Talveen varautumissuunnitelman* mukaisesti. Valmiutta tarvittaessa käynnistää muiden hallintokuntien kanssa yhdessä sovitut pysäköintiin, lumen väliaikaiseen sijoittamiseen ja autojen pitkäaikaissäilytykseen kehitetyt järjestelyt ylläpidetään.

Talvihoidon kustannukset pidetään kurissa vähentämällä lumen kuljetusta mm. sijoittamalla lunta ennakkoon suunnitelluille tilapäisille lähipaikoille ja ottamalla käyttöön lumen varavastaanottoaikoja tarpeen mukaan. Lumen nopean auraamisen varmistamiseksi vaaditaan kaikilta urakoitsijoilta lumenpoiston ennakkosuunnitelma. Lumenaurasta, liukkaudentorjuntaa ja keväällä tehtävää liukkaudentorjuntamateriaalien poistoa nopeutetaan ottamalla käyttöön ennakkoon sovitut liikennejärjestelyt, joista myös tiedotetaan asukkaille.

Viheralueiden talviaikainen hoito tehdään nykyisessä laajuudessa. Tiedot jäädytettävistä puistokentistä ja niiden jäädytystilanteesta viedään liikuntaviraston ylläpitämään Internetissä toimivaan mSkate -karttapalveluun.

Puhtaanapito

Puhtaanapidon järjestämiseen varataan 14,9 milj. euroa. Katualueiden puhtaanapitoon käytetään 11,7 milj. euroa ja viheralueiden puhtaanapitoon 3,2 milj. euroa.

Katualueiden puhtaanapidon keskeisimpänä tehtävänä on huolehtia siitä, että ilman laatu Helsingissä säilyy hengitysilman laadulle osoitettujen tavoitearvojen mukaisena. Pääpaino katualueiden puhtaanapidossa on ajoratojen, aukioiden ja torialueiden pitämisessä siisteinä ja pölyttöminä.

Puistojen puhtaanapito on kesäkauden keskeinen tavoite. Käytetyimmille viheralueille tuodaan lisäroska-astioita. Myös reittien varsien puhtaanapidosta huolehditaan. Turismin ja matkailun tarpeet huomioidaan jatkamalla viikonloppusiivouksia kohteissa, joiden käyttö on runsasta ja joissa turistit liikkuvat.

Esplanadin puistoissa kokeillaan uudenlaisia pakkaavia roska-astioita, joiden odotetaan tuovan helpotusta nykyisten astioiden liian nopeaan täyttymiseen. Luvattomien kaatopaikkojen siivoamista jatketaan.

Vapaaehtoisille tarjotaan mahdollisuutta osallistua järjestettyihin roskakävelyihin. Työyhteisötalkoiden mahdollistamiseksi osoitetaan kaupunkialueelta siivouskohteita. Asukaslähtöisten kevätsiivoustalkoiden järjestelyistä ja jätekustannuksista huolehditaan.

Maailmanlaajuisen Gymnaestrada Helsinki 2015 liikunta- ja voimistelutapahtuman aikaiseen lisääntyvään puhtaanapitotarpeeseen keskusta-alueella varaudutaan. Järjestelyjen yhteydessä luodaan toimintamalli vastaavanlaisten suur tapahtumien varalle.

16.12.2014

Rakenteiden, varusteiden, kalusteiden, laitteiden ja järjestelmien ylläpito

Katu- ja viheralueilla olevien

- rakenteiden ylläpitoon varataan 6,5 milj. euroa
- kalusteiden ja varusteiden ylläpitoon varataan 6,4 milj. euroa
- laitteiden ja järjestelmien ylläpitoon varataan 1,2 milj. euroa

Katu- ja viheralueiden rakenteiden, kaupunkikalusteiden ja -varusteiden sekä laitteiden ja järjestelmien hoito ja pienet korjaukset toteutetaan nykyisellä tasolla. Laajempia korjauksia, kunnostuksia ja uusien välineiden asentamista teetetään määrärahojen puitteissa alueiden tasapuolisuus ja asukasodotukset huomioiden. Lähtökohdana on huolehtia alueiden turvallisuudesta toteuttamalla vaadittavat tarkastukset ja korjaamalla ilmenneet puutteet.

Katualueilla keskitytään päällysteiden kunnan säilyttämiseen pää- ja joukkoliikennekaduilla, huolehditaan keskusta- ja aluekeskusten pinnoitteiden eheydestä ja parannetaan jalankulun esteettömyyttä sekä pyöräilyreittien sujuvuutta. Kenttäraportointimenetelmällä kerätään tietoa rakenteiden ylläpitoon liittyvistä suoritemääristä. Siltojen ja muiden taitorakenteiden ylläpito jatkuu nykytasolla. Helsingin Satamalta siirtyvät mattolaiturit otetaan ylläpidon piiriin. Rakenteiden kuntotiedon keräämistä jatketaan kartoittamalla vuonna 2016 kilpailutettavan alueen rakenteiden kunto. Viheralueiden reittiverkosto ja maavaraiset rakenteet säilytetään käyttötarkoituksen mukaisessa kunnossa ja käyttäjilleen turvallisina.

Kalusteet ja varusteet pidetään käyttökuntoisina ja siisteinä eri ikäryhmien tarpeet huomioiden. Toiminnallisten kalusteiden ja varusteiden ylläpidon päätavoite on turvallisuudesta huolehtiminen. Nuorisohankkeiden ja nuorison näkökulmasta tärkeiden pienten alueellisten hankkeiden (Ruuti -hankkeet) toteuttamiseksi varataan erillinen määräraha. Vanhusten päivittäisen liikkumisen ja asiointiedellytysten turvaamiseksi asennetaan penkkejä tarpeen mukaan. Roska-astioiden omistuksen ja ylläpitovastuiden merkitsemiseen selvitetään QR-koodien mahdollisuuksia. Käsityöpajan veistokset inventoidaan ja tehdään suunnitelman korjauskelpoisten tuotteiden korjaamisesta.

Laitteiden- ja järjestelmien ylläpidossa resursseja keskitetään toimintakuntoisista kohteista huolehtimiseen. Puutteellisesti toimivat ja huonokuntoiset laitteet ja järjestelmät kartoitetaan ja jatkotoimenpiteet suunnitellaan.

Kasvillisuuden ylläpito

Kasvillisuuden ylläpitoon varataan kaikkiaan 10,7 milj. euroa, mistä

- 3,3 milj. euroa katualueiden kasvillisuuteen
- 5,3 milj. euroa puistojen kasvillisuuteen
- 2,1 milj. euroa luonto- ja peltoalueiden kasvillisuuteen

Puistoissa ja katualueilla kasvillisuuden hoidon laatutaso pidetään nykytasolla. Kunnossapitotoimenpiteitä kuten paikkausistutuksia ja pieniä kunnostushankkeita toteutetaan määrärahojen puitteissa. Puuomaisuuden kuntoa seurataan säännöllisesti. Puuvartiseen kasvillisuuteen liittyvät turvallisuusriskit tunnistetaan ja ennakoitaan. Kaupungin viihtyisyydestä huolehditaan. Kausikasvien määrää ei vähennetä.

Kaupungissa järjestettävät tapahtumat aiheuttavat kasvillisuuden kulumista ja nurmikoiden korjaustarvetta. Kasvillisuuden ylläpitoon varataan määräraha, jolla

16.12.2014

huolehditaan jälkien siistimisestä sekä siitä, että keskeisimmät viheralueet säilyttävät nykyisen laatutasonsa ja eheydensä. GymnaeStrada -tapahtuman yleiskoristelusta ja tapahtuman teemavärien näkymisestä kaupunkikuvassa mm. kausikasvi-istutuksissa huolehditaan.

Metsäisillä alueilla luonnonhoitosuunnitelmiin liittyvien toimenpiteiden toteutus keskitetään ulkoilureittien varsille ja reunavyöhykkeiden käsittelyyn. Vieraslajeista jättiputken torjunnasta huolehditaan sopimukseen sisältyvänä toimenpiteenä. Muiden vieraslajien torjuntaa kuten jättipalsamin ja jättitatarten torjuntaa edistetään järjestämällä kitkentätalkoita. Myös asukkaiden itse järjestämiä vieraslajien kitkentätalkoita tuetaan kuljettamalla kitkentäjätteet pois. Arvokkaissa luontokohteissa vieraslajien torjunta toteutetaan hoito- ja käyttösuunnitelmiin kirjattujen tavoitteiden mukaisesti.

Katu- ja viheralueiden ulkovalaistus

Katu- ja viheralueiden ulkovalaistustehtäviin sisältyvät valaistuksen laatu- ja palvelutason määrittäminen, valaistuksen tarveselvitysten ja tuotelinjausten laadinta sekä valaistuksen suunnittelu, rakentaminen ja kunnossapito. Tehtäviin kuuluvat lisäksi valaistusasioiden koordinointi kaupungin muiden hallintokuntien kesken sekä alan kansallinen ja kansainvälinen yhteistyö.

Ulkovalaistuksen tavoitteena on asukkaiden turvallisuuden, viihtyisyyden ja turvallisuuden tunteen lisääminen sekä kaupungin vetovoimaisuuden parantaminen. Erytystä huomiota kiinnitetään jalankululle ja pyöräilylle turvattomiksi koettujen ja liikenteellisesti vaarallisten alueiden valaistuksen parantamiseen. Näistä lähtökohdista palvelu perustuu seuraaviin tavoitteisiin:

- Kaikille uusille kaduille, toreille ja aukioille rakennetaan valaistus.
- Puistoalueiden leikki- ja oleskelupaikat sekä tärkeät ajo- ja kävelytiet valaistaan.
- Katujen ja puistojen valaistus on päällä koko pimeän ajan.

Muita palvelun laatua määrittäviä tavoitteita ovat:

- Vaaraa aiheuttavat kolari- ja myrskyvauriot korjataan viivytyksettä.
- Muiden valaisinvikojen korjausviive on korkeintaan 4 viikkoa.
- Lampunvaihdot toteutetaan siten, että toimimattomia valaisimia on korkeintaan 3 %.

Ulkovalaistuksen kehittämisen tärkein tavoite on energiatehokkuuden parantaminen ja energian käytön vähentäminen kaupungin strategiaohjelman mukaisesti. Energian käytön vähentämiseen tähtäviä tavoitteita ovat:

- Vanhaa valaistusverkkoa saneerataan toimenpideohjelman mukaisesti siten, että EU:n vaatimukset saavutetaan.
- Energian kokonaiskulutus alenee valaistusverkon voimakkaasta kasvusta huolimatta.

Valaistuksen kehittämistä jatketaan vuonna 2014 valmistuneen valaistuksen tarveselvityksen periaatteiden mukaisesti. Erytinen painopiste on ydinkeskustan viihtyisyyden ja vetovoimaisuuden parantaminen sekä keskeisten kaupunkitilojen, kuten Senaatintorin, Hakaniementorin ja Rautatientorin ympäristöjen valaistuksen kehittäminen. Lisäksi vuonna 2015 laaditaan kaupungin jouluvalaistuksen periaatteet sekä käynnistetään julkisten taideteosten valaistusohjelma yhdessä kaupungin taidemuseon kanssa.

16.12.2014

Valaistuksen energiatehokkuutta parannetaan jatkamalla vuonna 2009 aloitettua valaisinten uusimishjelmaa. Vuonna 2015 uusimisessa siirrytään aiempaa enemmän käyttämään LED-tekniikkaa. LED-valaisimien käyttöön tullaan siirtymään kaupunginhallituksen päätösten mukaisesti. "Helsinki LED-hankkeen" selvitys annettiin kaupunginhallitukselle syksyllä 2014 ja kaupunginhallituksen päätöstä hankkeen toteutusaikataulusta odotetaan vielä vuoden 2014 kuluessa. Yleisten töiden lautakunta esitti 4.11.2014, että 10 000 energiatehottominta valaisinta korvattaisiin LED-valaisimilla vuoden 2018 loppuun mennessä.

Helsinki järjestää kansainvälisen valonkaupunkien järjestön LUCI:n vuosikokouksen syyskuussa 2015. Kyseessä on noin 60 kaupungin ja lähes 200 kokousedustajan suuruinen viisipäiväinen tapahtuma. Kokousjärjestelyt on aloitettu vuonna 2014 ja rakennusvirastolla on järjestelyissä suuri rooli. Lisäksi vuosi 2015 on YK:n kansainvälinen valon vuosi ja tähän liittyvät tapahtumat kasvattavat kokouksen merkitystä.

Ulkovalaistuksen toimintatapa, rahoitus ja organisointi muuttuvat vuoden 2015 alussa Helsingin Energian yhtiöittämisen seurauksena. Kaupunginvaltuusto on päättänyt, että ulkovalaistusomaisuus (valaisimet, pylvää, kaapelit, keskukset, jne.) ei siirry muodostettavaan yhtiöön vaan jää kaupungille. Samoin valtuusto on päättänyt, että Helsingin Energiassa ulkovalaistusta hoitava henkilöstö (noin 15 henkeä) jää kaupungille. Valaistusomaisuus ja henkilöstö siirtyvät vuoden 2015 alussa rakennusvirastoon.

Ulkovalaistuspalvelut on aiemmin hankittu kokonaispalveluna Helsingin Energialta ja rahoitettu käyttötalouden rahasta (v. 2014 20,4 milj. euroa). Vuonna 2015 ulkovalaistusinvestoinnit (10,0 milj. euroa) rahoitetaan rakennusviraston investointirahasta ja muu toiminta, valaistuksen suunnittelu, kunnossapito sekä sähkön hankinta (11,2 milj. euroa), rahoitetaan käyttötaloudesta. Yhteensä ulkovalaistustoimintaan kuluu vuonna 2015 21,2 milj. euroa. Rahoituksessa on kasvua edellisvuoteen 0,8 milj. euroa. Kasvu aiheutuu pääosin organisaatiomuutoksesta aiheutuvista ICT -muutoksista ja –hankinnoista, energiatehokkuushankkeista sekä LUCI -kokouksen järjestelyistä.

16.12.2014

2.1.4 Arkkitehtuoriosasto

Yleistä

Arkkitehtuoriosaston ydintehtävänä on Helsingin kaupungin yleisten alueiden strateginen kehittäminen, kaupungin omien toimitilojen ja rakennusten suunnittelu sekä toimiminen erilaisissa yleisten alueiden, maankäytön suunnittelun ja vaativien teknisten tehtävien asiantuntijana yli hallintokuntarajojen.

Kaupunginarkkitehti toimii viraston asiantuntijana kaupunkikuvaan liittyvissä asioissa ja edustaa virastoa kaupunkikuvaneuvottelukunnassa yhdessä suunnittelutoimiston toimistopäällikön kanssa.

Arkkitehtuoriosaston toiminta-alueet ja palvelut

Yleisten töiden lautakunta

Arkkitehtuoriosaston vastuulla on valmistella yleisten töiden lautakunnan kaavalausunnot. Esittelijänä lautakunnassa toimii kaupunginarkkitehti ja lausunnot valmistellaan suunnittelutoimistossa.

Lautakunta hyväksyy myös osastolla valmistellut aluesuunnitelmat, luonnonhoidon suunnitelmat sekä tuote- ja palvelulinjaukset.

Strateginen yleisten alueiden kehittäminen

Aluesuunnitelmissa nostetaan esille peruskorjausta vaativat kohteet, joista laaditaan hankeohjelmat ja kustannuslaskelmat katu- ja puisto-osastolle ohjelmointia, toteutussuunnittelua ja rakentamista varten. Suunnitelmat tehdään vuorovaikutuksessa asukkaiden, yritysten ja eri järjestöjen kanssa. Asukastilaisuudet ovat tärkeä osa asukasyyhteistyötä. Yleisten alueiden strategisen kehittämisen yhtenä tavoitteena on kaupunkiomaisuuden arvon säilyttämisen.

Vuoden 2015 aikana työstetään seuraavia aluesuunnitelmia määrärahojen puitteissa:

- Töölön ja Kampinmalmin tarveselvitys loppuu ja aluesuunnitelma alkaa
- Konalan ja Pitäjänmäen aluesuunnitelma
- Vanhankaupungin aluesuunnitelma
- Jakomäen, Tattariharjun ja Tattarisuon aluesuunnitelma
- Kulosaaren aluesuunnitelma
- Myllypuron, Puotinharjun ja Roihupellon aluesuunnitelma
- Kontulan, Mellunmäen ja Vartiogarjun (KoMeVa) aluesuunnitelma

Kaupunkialueen luonnonhoidon toteutussuunnitelmat laaditaan yleisten töiden lautakunnan ja kaupunginhallituksen hyväksymän luonnonhoidon linjauksen tavoitteiden mukaisesti sen jälkeen kun aluesuunnitelmat on hyväksytty. Kaupunginhallituksen § 1195 5.11.2012 liitteen 3 mukaan Metso -kartoituksessa

16.12.2014

luokituksen 1 tai 2 saaneissa metsissä ei suoriteta merkittäviä hoitotoimenpiteitä ennen yleiskaavan valmistumista.

Yleisten alueiden kaupunkikuvan ja viihtyisyyden valvonta

Kaupunginarkkitehti valvooleisten alueiden kaupunkikuvaa ja viihtyisyyttä, maankäyttö- ja rakennuslain 167 §:n 2 mom. säädöksen mukaisesti. Valvonnan pääasiallisena työkaluna ovat aluesuunnitelmat ja katselmukset.

Kaavayhteistyö

Arkkitehtuoriosasto osallistuu maankäytönsuunnitteluun edustaen rakennusvirastoa kaavoituksen eri vaiheissa, myös laadittaessa selvityksiä ja yleissuunnitelmia. Virastojen välinen yhteistyö kaavaprojekteissa on kehittynyt hyvälle tasolle. Kaavayhteistyön tuloksena syntyvät uudisrakentamisen ja kaupunkirakenteen kehittymisestä aiheutuvat katu- ja puistosuunnitelmien hankeohjelmat sisältäen hankekohtaiset kustannuslaskelmat.

Rakennusten suunnittelupalvelut ja selvitykset

Arkkitehtuoriosasto tuottaa arkkitehti-, rakenne- ja erikoissuunnittelupalveluita In-House – periaatteella Helsingin kaupungin tarpeisiin. Suunnittelupalvelut ovat olleet erittäin kysytyjä ja asiakastytyväisyys on ollut jatkuvasti korkealla tasolla. Kiinteistöviraston tilakeskus ja HKR- Rakennuttaja ovat suurimmat tilaajat.

Lisäksi osasto tuottaa rakennusten mittaus- ja mallinnuspalveluita. Osastolla on käytössä nykyaikaiset välineet ja ohjelmistot.

Asiantuntijapalvelut

Alaan liittyvät asiantuntijapalveluiden rooli on kasvamassa arkkitehtuoriosaston työkannassa. Tilaajina näissä toimeksiannoissa ovat rakennusviraston eri osastot ja kaupungin eri virastot, esim. toimiminen tulevan keskustakirjaston rakennesuunnittelun asiantuntijoina.

Viraston yhteisiin kehityshankkeisiin osallistuminen ja osaston kehittäminen

Yleistä

Arkkitehtuoriosaston kehittäminen on ollut voimakasta vuosina 2013-2014. Kehittämisen pääpaino on ollut uusien suunnitteluohjelmistojen käyttöönotossa ja aluesuunnitelma-konseptin kehittämisessä. Vuonna 2015 keskitytään uusien suunnitteluvälineiden ja ohjelmistojen käyttöönottoon ja uusia osaston kehitysprojekteja ei aloiteta. Kehittämisen pääpaino on kaupungin ja viraston yhteisten kehityshankkeiden läpiviennissä.

Viraston strateginen kehitysohjelma

Rakennusvirastolla on menossa mittava strateginen kehitysohjelma, johon arkkitehtuoriosasto osallistuu aktiivisesti. Kehitysohjelman toimeenpanoon liittyvät kehityshankkeet on ohjelmoitu osastolla toimeenpantavaksi vuosina 2015-2016.

Muita viraston kehittämiseen liittyviä kehittämishankkeita on mm. johtoryhmätyöskentelyn kehittäminen.

16.12.2014

Viraston ympäristöohjelma

Arkkitehtuuriosasto on mukana toteuttamassa rakennusviraston ympäristöohjelmaa. Rakennusviraston ympäristöohjelman kohdat, jotka ovat arkkitehtuuriosaston vastuulla ja käynnissä v. 2014 – 2016, on esitelty alla.

- Ilmastonmuutoksen hillintä
- Ilmastonmuutokseen varautuminen
- Ekologisesti kestävä rakentaminen
- Ilmansuojelu ja katupöly
- Ympäristötietoisuus ja -vastuullisuus
- Hulevedet, pienvedet ja Itämeri
- Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen

Osaston kehittämisohjelma

Osastolla käynnistyi vuonna 2012 kehitysohjelma, joka on saatu suoritettua loppuun pääasiassa vuoden 2014 aikana. Jotkut yksittäiset koulutukset ja kehitysprojektit jatkuvat vielä vuoden 2015 alkupuolella.

Kaupunginhallituksen strategiaohjelman 2013-2016 täytäntöönpano-ohjelman toteutus

Kaupunginhallitus on päättänyt, että kaupunginvaltuuston tekemän päätöksen mukaiset toimenpiteet käynnistetään. Rakennusvirastoa koskettaa 25 asiaa, joista kuudessa arkkitehtuuriosasto on mukana.

Tuote- ja palvelulinjaukset, raportit

Arkkitehtuuriosaston tavoitteena on laatia vuodessa 5-10 tuote- ja palvelulinjausta esim. seuraavat:

- Kaupunkipuulinjaus jatko v. 2015, kaupunkipuusasiat
- Design-manuaali jatko v. 2015, Kaupunkitilaohjeen laadinta
Tärkeimpänä kehityskohteena on v. 2015 Design-manuaali. Palvelujen ostojen budjetointi on suurempi kuin aiempina vuosina, johtuen Design-manuaalista. Kaupunkitilaohjeen Kj:n nimittämän työryhmä jättää loppuraporttinsa vuoden 2014 loppuun mennessä, sen jälkeen kaupunkitilaohjeen laadinta jatkuu työryhmän suosittelien jatkotoimenpiteiden mukaisesti.
- Jätehuollon kehittäminen yleisillä alueilla periaatteet
- Laaditaan yleisten alueiden ohjelma rakennusvirastolle tiiviissä yhteistyössä eri osastojen ja hallintokuntien kanssa. Ohjelma on tiivis määrittäen esimerkiksi aluesuunnittelun painopisteet.

Valaistusperiaatteiden linjaus

Kaupunkikuva-asioista vastaava suunnitteluasiantuntija osallistuu merkittävällä työpanoksella ulkovalaistusasioiden valmisteluun. Aluesuunnittelijat ja

16.12.2014

projektipäälliköt varmistavat osaltaan, että valaistusasiat huomioidaan suunnittelussa ja toteutuksessa linjausten mukaisesti.

Lighting Urban Community International -järjestön (LUCI) v. 2015 vuosikokous järjestetään Helsingissä, virastomme edustajat varautuvat kokousjärjestelyiden valmisteluun.

Tavoitteet ja mittarit

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Rakennusvirasto laatii rakennetut ja luonnonmukaiset alueet kattavan viheralueohjelman suunnittelun, rakentamisen ja ylläpidon ohjausvälineeksi.

Muut toiminnalliset tavoitteet

Toiminnallisena tavoitteena on projekteille tehtyjen tuntien määrää vuodessa. Vuoden 2015 tavoitteena on 30 000 tuntia. Lähde: osaston projektiseurantajärjestelmä.

Henkilöstösuunnitelma

Rekrytoinnit tehdään vapautuneille vakansseille, joiden työtehtävät ja vaatimukset määritellään uudelleen. Vuoden 2015 alussa rekrytoidaan suunnitteluinsinööri. Tämän lisäksi odotetaan täyttölupia suunnitteluasiantuntijan, mittausetumiehen ja arkkitehdin vakansseille, jonka jälkeen rekrytoinnit voidaan käynnistää. Määrärahojen puitteissa arkkitehtuoriosastolla työskentelee myös määräaikaista työntekijöitä.

Toiminnan, palveluiden ja henkilöstön kehittämien

Asiantuntijoiden ammattitaidon ylläpitäminen edellyttää määrätietoista, systemaattista ja jatkuvaa kehittymistä ja kouluttamista niin organisaationa kuin yksilötasollakin. Suunnitelmallinen kehittäminen ja koulutus palvelevat sekä Helsingin kaupungin että viraston strategiaa.

16.12.2014

2.1.5 Palveluosasto

Toiminta-ajatus

Palveluosaston toiminta-ajatuksena on toimia yleisten alueiden isäntänä Helsingissä.

Palveluosaston päätehtäviä ovat yleisten alueiden asiakaspalvelu, kunnallinen pysäköinninvalvonta ja maksullisen pysäköinnin järjestäminen sekä alueiden käytön ohjaus ja valvonta.

Palveluosasto huolehtii myös ajoneuvojen siirronvalvontaan liittyvistä viranomaistehtävistä sekä yleisten alueiden käytöstä johtuvien vahingonkorvausvaatimusten käsittelystä ja korvausten maksamisesta sekä kiinteistöille kuuluvan kadun kunnossapitovelvoitteiden noudattamisen ja luvattoman maankäytön valvonnasta.

Osaston yhteiset painopisteet

- Palvelulupaukset palvelutasosta
- Tuottavuuden parantaminen
- Sähköiset palvelut
- Prosessien jatkuva päivittäminen ja auditointi

Keskeiset tehtävät

Asiakaspalvelu

Rakennusviraston keskitetty asiakaspalvelu neuvoo sekä ottaa vastaan ja käsittelee yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapitoa, pysäköinninvalvontaa ja muuta viraston toimialaan kuuluvaa palautetta sekä myöntää pysäköintitunnuksia.

Neuvontaa annetaan ja palautetta vastaanotetaan puhelimitse ja sähköpostilla sekä Internetin välityksellä ja asiakaspalvelun tiskillä.

Asiakaspalvelun painopisteet

- Asiakaspalvelun palvelutaso
- Sähköiset pysäköintitunnukset
- Teknisten virastojen keskitettyyn asiakaspalveluun valmistautuminen
- Tuottavuusluvun käyttöönotto ja hyödyntäminen

Pysäköinninvalvonta

Kunnallinen pysäköinninvalvonta edistää liikenteen turvallisuutta ja sujuvuutta ohjaamalla ja valvomalla, että pysäköimistä ja joutokäyntiä koskevia määräyksiä noudatetaan. Toimintaa kuuluu myös yksityisalueilla pyynnöstä tehtävä valvonta.

Pysäköinninvalvonta huolehtii myös liikennettä haittaavien ajoneuvojen siirtämisestä ja rengaslukkojen kiinnittämisestä virheellisen pysäköinnin perusteella sekä katujen kunnossa- ja puhtaanapitoa haittaavien ajoneuvojen siirtotoiminnan viranomaistehtävistä, talteen otettujen ajoneuvojen siirtotoiminnasta, ajoneuvojen varastoinnista ja autohotellipalveluiden järjestämisestä sekä romuajoneuvojen hävittämisestä.

16.12.2014

Edelleen pysäköinninvalvonta käsittelee ja perii pysäköintivirhemaksut ja ajoneuvojen siirroista perittävät korvaukset sekä antaa päätökset ja lausunnot muutoksenhakuasioissa.

Pysäköinninvalvonnan painopisteet

- Pysäköintipolitiikan toimeenpano (kamera-auto, pysäköintiautomaattien uudistaminen, uudet asukaspysäköintialueet)
- Päätösten sähköinen tiedoksianto
- Pysäköintiautomaattien ja siirtokeskuksen ylläpidon palvelusopimusten uusiminen
- Valvontasuunnitelman toteuttaminen
- Tuottavuusluvun käyttöönotto ja hyödyntäminen
- Kesän kestävä pilotti pyöräpartioin toteutettavasta pysäköinninvalvonnasta kantakaupungin pääpyöräreiteillä ja tärkeimmillä alueilla

Alueidenkäyttö

Alueidenkäyttö ohjaa yleisten alueiden käyttöä myöntämällä erilaisia maankäyttölupia ja vuokraamalla yleisiä alueita eri tarkoituksiin ja valvomalla lupien ja sopimusten noudattamista sekä kiinteistöille kuuluvan kadun kunnossapitovelvoitteiden noudattamista ja luvatonta maankäyttöä.

Alueidenkäyttö myöntää lupia esimerkiksi rakenteiden sijoittamiseen, kaivutöiden suorittamiseen ja alueen käyttämiseen rakennustyötä varten sekä ulkoilmatapahtumien järjestämiseen. Se vuokraa yleistä aluetta esimerkiksi ravintoloiden terasseja ja erilaisia kioskeja varten.

Alueidenkäyttö huolehtii myös siirtolapuutarha-, kesämaja- ja viljelyspalsta-alueiden vuokrauksesta sekä antaa tonttikorkeusilmoituksia.

Alueidenkäytön painopisteet

- Valmistelun ja valvonnan sujuvoittaminen
- Sähköiset maankäyttöluvat
- Valvontasuunnitelman toteuttaminen
- Uuden tapahtumahallintajärjestelmän määrittely ja hankinta
- Tuottavuusluvun käyttöönotto ja hyödyntäminen

Tavoitteiden yhteenveto

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Rakennusvirasto vaatii liikenteellisesti merkittävillä alueilla maankäyttölupaa hakevilta työstä aiheutuvien haittojen hallintasuunnitelman, jonka perusteella hankekohtaiset lupaehdot asetetaan.

16.12.2014

Tunnusluvut

	2014	2015
Ajoneuvojen varasto- ja lähisiirrot, kpl	12 900	19 000
Ajoneuvojen siirtokehotukset, kpl	6 500	5 000
Pysäköintivirhemaksukehotukset, kpl	276 000	230 000
Pysäköintiautomaatit, kpl	600	600
Asiakaspalvelutapahtumat, kpl	130 000	125 000
Maankäyttöluvat ja vuokraukset, kpl	13 950	13 950

Tuottavuuden seuranta

Palveluosasto on kehittänyt tuottavuusmittarit pysäköinninvalvontaan, alueidenkäyttöön ja asiakaspalveluun ja ne otetaan käyttöön vuoden 2015 alussa.

Käyttötalousosan toimintasuunnitelma

Palveluosaston tulot tuloryhmittäin

Palveluosaston tuloarvio on 45,5 milj. euroa, josta maksullisen pysäköinnin osuus on 17,4 milj. euroa, pysäköintivirhemaksujen 14,5 milj. euroa ja ajoneuvojen siirtokorvausten 0,9 milj. euroa. Alueidenkäytön maanvuokra- ja lupatulot ovat arvioilta 12,7 milj. euroa.

16.12.2014

TULOTILI JA RYHMÄ	TOT 2013 1000€	TS 2014 1000€	TAE 2015 1000€	TS 2015 1000€	muutos TS / TAE 1 000€
Tilapäiset liikennejärjestelyt	3 466	3 800	3 200	3 200	0
Asukaspysäköintitunnukset	2 305	2 300	3 000	3 000	0
Yrityspysäköintitunnukset	1 023	690	1 400	1 400	0
Muut myyntituotot	227	171	210	210	0
Myyntituotot yhteensä	7 021	6 961	7 810	7 810	0
Ajoneuvojen siirtokorvaukset	898	890	890	890	0
Kaivumaksut	3 260	3 400	3 400	3 400	0
Pysäköintimaksut	13 038	13 190	13 100	13 100	0
Pysäköintimaksuprovisio	-144	-231	-152	-152	0
Maksutuotot yhteensä	17 052	17 249	17 238	17 238	0
Rakennusten vuokrat	68	63	59	59	0
Maanvuokra rakennustyöhön (aitausluvat)	3 653	3 413	3 196	3 196	0
Maanvuokra siirtolapuutarhat, kesämaja-alueet ja viljelyspalsta-alueet	1 421	1 327	1 243	1 243	0
Muu maanvuokra	1 623	1 517	1 421	1 421	0
Vuokratuotot yhteensä	6 765	6 320	5 919	5 919	0
Pysäköintivirhemaksut	11 214	13 005	14 500	14 500	0
Muut tulot	89	9	48	48	0
Muut toimintatuotot yhteensä	11 303	13 014	14 548	14 548	0
Palveluosaston tulot yhteensä	42 141	43 544	45 515	45 515	0

Päätehtävärühmien menot tehtävittäin

Palveluosaston suurimmat menoerät on henkilöstömenot, noin 7,8 milj. euroa.

Palveluosasto ostaa pysäköintilippuautomaattien ja ajoneuvojen siirtokeskuksen ylläpito-, huolto- ja turvapalveluja sekä vikailmoitusten vastaanotto- ja puhelinpäivystyspalveluita noin 1,2 milj. eurolla. Palvelusopimukset uusitaan v 2015.

Lisäksi palveluosasto hankkii erilaisia viranomais-, pankki- ja postituspalveluita noin 0,5 milj. eurolla.

16.12.2014

Päätehtäväryhmät vuosina 2013 - 2015 (menomäärärahat henkilöstömenoineen)					
Päätehtävät	TOT 2013 1000€	TS 2014 1000€	TAE 2015 1000€	TS 2015 1000€	muutos TS / TAE 1000€
Asiakaspalvelu	678	657	682	682	0
Pysäköinninvalvonta	5 853	5 885	5 884	6 184	300
Alueidenkäyttö	9 093	9 621	3 633	3 598	-35
Vahingonkorvaus- ja lakiasiat	358	291	306	306	0
Maksullinen pysäköinti	798	803	802	802	0
Kehittäminen	420	342	360	360	0
Osaston johto	779	634	666	666	0
Palveluosaston menot yhteensä	17 979	18 233	12 333	12 598	265

16.12.2014

2.2 Nettoyksikkö

2.2.1 HKR-Rakennuttaja

HKR-Rakennuttaja toimii nettobudjetoituna osastona tavoitteenaan vuoden 2015 osalta menojen kattaminen saatavilla tuloilla eli nollatulos.

Osaston päätuotteet ovat tilahankkeiden ja infrastruktuurin rakennuttamistehtävät, hankesuunnittelu, taloushallintopalvelut ja kustannussuunnittelu. Kiinteistöjen elinkaaripalvelutuotteita ovat sisäilma- ja kosteusvaurioselvitykset, energia-asiantuntemus ja – tutkimukset, kiinteistöjen ylläpitoasiantuntemus, elinkaari- ja ympäristövaikutuslaskenta.

HKR-Rakennuttaja tuottaa osaltaan kaupungin ja sen asukkaiden käyttöön kestävän kehityksen periaatteiden mukaan sekä uusia että peruskorjattuja tiloja; kouluja, päiväkoteja, monitoimitiloja, sairaaloita ja liikuntapaikkoja. Tulosryhmän tuotteita ovat lisäksi katu- ja puistotoimen, metron ja lähiliikenteen, väestönsuojien, pysäköintilaitosten ja muiden erityisrakennusten rakennuttaminen sekä yleisten alueiden alueurakoinnin valvominen. HKR-Rakennuttaja osallistuu myös Helsingin uusien suurien alueiden kehittämiseen, kilpailutukseen sekä toteutukseen kulloisenkin tarpeen mukaan. Käynnissä ovat Keski-Pasilan Keskustakorttelin sekä Kalasataman alueen toteutus. Uusien alueiden esirakentamisessa merkittävin kohde vuonna 2015 on Kruunuvuorenranta. HKR-Rakennuttajan asiantuntijuutta hyödynnetään myös Länsimetrossa ja Pisara-hankkeessa. Korkeasaaren investoinnit toteutetaan HKR-Rakennuttajan johdolla.

HKR-Rakennuttaja osallistuu useisiin sekä valtakunnallisiin että kansainvälisiin tutkimus- ja kehittämisprojekteihin Helsingin kaupungin edustajana omien kehitysprojektiensa lisäksi.

Työn alla olevan tuotannon arvo on noin 400 miljoonaa euroa. Vuosittain on käynnissä parikymmentä suurempaa ja lähes sata pienempää rakennushanketta. Vuosittain toteutamme Helsinkiin investointikohteita 150-200 miljoonaa euron arvosta, josta vuosi 2015 tulee asettumaan 160-170 miljoonan tasolle.

HKR-Rakennuttaja saa toimeksiantonsa pääasiassa tilakeskukselta, katu- ja puisto-osastolta sekä kaupungin hallitsemilta liikelaitoksilta ja yhtiöiltä.

Toiminnalliset tavoitteet

HKR-Rakennuttaja on merkittävä kaupungin rakennuspalvelujen hankkija. Rakennuttamisen tärkeimmät perustoiminnot ovat asiantunteva ja kokonaistaloudellinen suunnittelu-, urakointi- ja muiden palvelujen osto kilpailuttamalla sekä hankkeiden johto ja valvonta.

Toiminnan lähtökohtana on tuottaa asetetut toiminnalliset, taloudelliset, energiatehokkuus- ja arkkitehtoniset vaatimukset täyttäviä rakennuksia sekä mvr-hankkeita kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi tarjonta kattaa tekniseen kiinteistönpitoon liittyviä palveluja tilojen käytettävyyden ja terveellisuuden turvaamiseksi.

Palveluja kehitetään jatkuvasti vastaamaan paremmin tilaajien tarpeita, toimintaympäristön muutoksia ja ilmastonmuutoksen hillintää. Vuonna 2015 kehittämämme työmaiden kosteuden- ja puhtaudenhallinta otetaan osaksi

16.12.2014

vakiintunutta käytäntöämme, jossa tavoittelemme ulkopuolisten resurssien käytöstä asteittaista luopumista.

Panostamalla harmaan talouden torjuntaan ja tilaajavastuutoiminnan kehittämiseen yhdessä kaupungin muiden organisaatioiden kanssa, HKR-Rakennuttaja vahvistaa viraston ja Helsingin asemaa maan johtavana, vastuullisena kaupunkina rakennusalailla. Harmaan talouden torjumiseksi jatketaan pistokoeluontoisia työmaiden yllätystarkastuksia.

HKR-Rakennuttaja tekee tarveselvityksiä käyttäjähallintokuntien tilauksesta sekä hankesuunnitelmia tilakeskuksen, pelastuslaitoksen, liikuntaviraston ja kaupungin liikelaitosten tarpeisiin. Tarveselvitysten ja hankesuunnitelmien tuottamista ohjaa HKR-Rakennuttajan hankeryhmä.

Ilmastonmuutoksen ehkäiseminen ja ympäristöä koskevat tavoitteet

Rakennusten energiatehokkuus on avainasemassa varauduttaessa ilmastonmuutokseen. Rakennukset kuluttavat pääosan (n. 90 %) kaupunkikonsernin käyttämästä energiasta. HKR-Rakennuttaja toimii koko kaupungin energiatehokkuuden asiantuntijana. HKR-Rakennuttaja toteuttaa aktiivisesti ilmastonmuutosta ehkäiseviä ja energiatehokkuutta edistäviä toimia ja on mukana monissa niitä koskevissa kehityshankkeissa. Lisäksi HKR-Rakennuttaja osallistuu asiantuntijana EU:n rakennusten energiatehokkuutta koskevien direktiivien toimeenpanoon tarvittavien toimintamallien kehitystyöhön sekä direktiivien vaatimusten mukaisten käytännön toimenpiteiden toteuttamiseen kaupungin sisällä.

Tulokseen pääsemiseksi HKR-Rakennuttaja kehittää menettelytapoja ja ohjeistusta energiatehokkaan suunnittelun ja rakentamisen tueksi. Vuonna 2015 valmistuvat Suomen ensimmäiset lähes nollaenergiatalon suunnitteluakohtaiset rakentamishjeet päivitetään ympäristöministeriön asetusten mukaiseksi. Vuonna 2015 jatketaan kaikkien soveltuvien uudis- ja perusparannuskohteiden toteuttamista matalaenergiarakentamisena. Energiatehokkuusohjeiden täysipainoisen huomioimisen varmistamiseksi HKR-Rakennuttaja käyttää suunnittelu- ja rakennushankkeissaan erityistä energiatehokkuuskoordinaattoria ensimmäisenä toimijana Suomessa.

Resurssit

Vuoden 2015 talousarvio sisältää 121 vakanssia, joista virkoja on 7. Yleisen taloudellisen tilanteen kehittymistä seurataan tarkasti. Tilakeskuksen hankkeissa on odotettavissa pientä työkannan vähenemistä, mutta infrapuolessa vuoden 2014 syksyllä alkanut työkannan merkittävä kasvu jatkuu. Vapautuvia vakansseja täytetään työkannan tarpeiden mukaisesti. Kokonaisuutena tilauskanta ja henkilöstön työkanta on tyydyttävä. Vuoden 2016 henkilöstön eläköitymisbuumiin varaudutaan osittain jo vuonna 2015 osaamisen siirtymisen varmistamiseksi.

HKR-Rakennuttajan menoista henkilöstökulut muodostavat 74 % ja ulkopuolisten palvelujen sekä tarvikkeiden osuus on 15 %. Sisäiset vuokrat ja muut menot ovat 11 % kokonaismenoista.

Vuonna 2015 henkilöstömenot nousevat vajaat 2 % vuoden 2014 talousarvioon verrattuna. Menojen arvioidaan kokonaisuutena kasvavan reilun prosentin verrattuna edellisen vuoden talousarvioon. Tämä johtuu osin kasvuun kääntyvän työkannan vaatimasta henkilöstön lisäyksestä.

16.12.2014

Kestävän kehityksen erityispalvelut

Rakennusten energiatehokkuusdirektiivi ja rakentamismääräykset edellyttävät julkiselta sektorilta lähes nollaenergiarakennusten rakentamista vuodesta 2019 lähtien. HKR-Rakennuttaja selvittää mahdollisuudet ja keinot tällaisten rakennusten rakentamiseen nykytekniikalla. HKR-Rakennuttaja osallistuu myös kansallisten lähes nollaenergiarakennusten suunnitteluohjeiden tekemiseen.

HKR-Rakennuttaja toimeenpanee energiatehokkuustoimia koko kaupungin olemassa olevassa kiinteistömässä. Kestävän kehityksen palveluita ovat mm. kulutusseuranta, energiakatselmukset ja -selvitykset, energiakorjaukset ja -neuvonta. Muun muassa näitä toimenpiteitä edellytetään kaupungin energiatehokkuus- ja ilmastositoumuksissa. Lisäksi HKR-Rakennuttaja toimii kiinteistöjen ylläpidon asiantuntijana ja avustaa hallintokuntia tässä työssä. HKR-Rakennuttaja etsii ja kehittää uusia teknisiä energiansäästöratkaisuja ja toimintamalleja ylläpidon parantamiseksi sekä osallistuu asiantuntijana niiden toteuttamiseen yhdessä hallintokuntien kanssa. Energiankulutusseurantaa kehitetään edelleen hyödynnettäväksi paremmin kiinteistöjen energianhallinnan työkaluna.

HKR-Rakennuttaja kouluttaa ja jakaa tietoa energiansäästämisestä ylläpidon ammattilaisille ja kiinteistöjen käyttäjille. Tietoa jaetaan mm. jo vuonna 2006 käyttöön otetun Display-energiamerkin (energiatodistus) luovutuksen yhteydessä. Vuoden 2014 kehitystyön ansiosta Display-merkki antaa nyt tietoa myös rakennuksen sisäilman laadusta. Myös ekotukihenkilökoulutukseen panostetaan. Odotukset koulutuksen, viestinnän ja vuorovaikutuksen määräästä kaupungin henkilöstön ja kaupunkilaisten parissa ovat kasvamassa, joten jatkossa viestintään tullaan panostamaan aikaisempaa enemmän myös uusien toimintatapojen kuten sähköisen viestinnän ja sosiaalisen median kautta. Tehokkaampi viestintä edesauttaa myös kehitettyjen hyvien käytäntöjen levittämistä ja kaupungin esimerkillisen toiminnan tunnettavuutta.

Eryityspalveluina tehdään ilmastomuutoksen ehkäisyyn liittyviä uusia tutkimus-, selvitys- ja koerakentamishankkeita. Uusiutuvien energialähteiden paikallista käyttöä edistetään esimerkkiasennuksilla sekä tutkimalla ja ottamalla käyttöön uusinta tekniikkaa. Tällaisia ovat mm. aurinko- ja tuulienergia sekä maalämpö ja –jäähdytys. Uusien energiatehokkaiden valaistustekniikoiden (LED-tekniikka) ja ohjauksjärjestelmien käyttömahdollisuuksia tutkitaan ja koekäyttöä tehdään.

HKR-Rakennuttajalla on käynnissä useita rakennusviraston ympäristöohjelmassa 2013-2016 mainittuja toimia ja uusia toimia toteutetaan niin henkilö- kuin talousresurssien sallimissa puitteissa.

Helsingin kaupungin energiansäästöneuvottelukunta (ESNK) on toiminut vuodesta 1974 ja kaupunginhallituksen päätösten mukaisesti sen tehtävänä on aktivoida, koordinoita ja kehittää kaupungin energiansäästötoimintaa. Rakennusvirasto on päätöksissä nimitetty hoitamaan tätä tehtävää. HKR-Rakennuttaja toimii ESNK:n käytännön työn toteuttajana. Kaupungin strategiaohjelmassa energiansäästöneuvottelukunnalta edellytettiin energiansäästöä lisäävien tavoitteiden laatimista. Tämän hallintokuntia sitovan vuotuisen kahden prosentin energiansäästötavoitteen toteutumista valvoo ja hallinnoi käytännössä HKR-Rakennuttaja, joka on myös laatinut ohjeet ja mallin hallintokunnille energiatehokkuussuunnitelman tekemiseen. Työ jatkuu vuonna 2015 avustamalla hallintokuntia tavoitteen määrittelyssä ja energiatehokkuuden parantamisessa.

16.12.2014

Kaupungin strategiaohjelman 2013-2016 toteuttamisessa HKR-Rakennuttaja johtaa korjaus- ja uudisrakentamisen laadun ja energiatehokkuuden parantamisen ryhmää, jonka tavoitteena on elinkaarikustannusten pienentäminen ja ympäristönäkökohtien huomioimisen parantaminen rakentamiseen liittyvissä hankinnoissa.

Kestävän kehityksen palveluina tehdään energianhallintapalvelujen ja –kehitystyön lisäksi kosteusvaurio- ja sisäilmaselvityksiä. Kaupunkitasoisen sisäilmaryhmän toiminta perustuu alatyöryhmiin, joissa lähes kaikissa on HKR-Rakennuttajan edustus. Tämän lisäksi HKR-Rakennuttaja on mukana opetusviraston sekä sosiaali- ja terveysviraston virastotasoisissa sisäilmaryhmissä. Vuonna 2014 vastaava toiminta käynnistyy myös varhaiskasvatusviraston kanssa. Näissä ryhmissä paneudutaan asioihin virastotasolla sekä priorisoidaan kohteiden toteutusjärjestystä. Tämän lisäksi HKR-Rakennuttajan sisäilma-asiantuntijaryhmä kouluttaa kaupungin eri toimijoita. Tavoite on, että kaupungin toimitilat ovat energiataloudellisia, terveellisiä ja viihtyisiä sekä käyttäjän että omistajan kannalta.

Strategiaohjelman ja kaupungin sisäisten tavoitteiden lisäksi Helsinki on sitoutunut energiatehokkuuden lisäämiseen ja kasvihuonepäästöjen vähentämiseen myös kansallisella ja kansainvälisellä tasolla.

Helsingin kaupunki on allekirjoittanut vuonna 2007 energiatehokkuussopimuksen (KETS) työ- ja elinkeinoministeriön kanssa. Sopimuksessa kaupunki sitoutuu tiettyihin energiansäästötavoitteisiin ja -toimenpiteisiin sekä kehityshankkeisiin. Alkuperäinen sopimus on voimassa vuoden 2016 loppuun saakka. Kaupunginhallitus päätti 21.10.2013, että kaupunki jatkaa sopimusta vuoden 2020 loppuun asti. Jatkokauden sopimusjärjestelyneuvottelut käynnistyvät vuoden 2015 aikana. Sopimuksella toimeenpannaan uudessa energiatehokkuusdirektiivissä asetettuja velvoitteita.

Helsingin kaupunki on allekirjoittanut vuonna 2009 EU:n kanssa kaupunginjohtajien energia- ja ilmastopöytäkirjan (Covenant of Mayors), jossa tavoitteena on vähentää hiilidioksidipäästöjä vähintään 20 % vuoden 1990 tasosta vuoteen 2020 mennessä. Sopimuksessa painotetaan kaupungin omaa esimerkillistä toimintaa sekä kaupunkialueen muiden toimijoiden sitouttamista mukaan päästöjen vähentämiseen. Vuonna 2010 valmistunut kestävä energiankäytön toimenpideohjelma päivitetään vuonna 2015 ja hyväksytetään kaupunginhallituksessa.

Kaupunginhallituksen päätösten mukaisesti energiansäästöneuvottelukunta (ESNK) seuraa, ohjaa ja valvoo molempien sopimusten täytäntöönpanoa ja tekee osaltaan tarvittavat talousarvioesitykset.

Yhä kiristyvien energiatehokkuustavoitteiden vuoksi HKR-Rakennuttaja osallistuu useisiin kansallisiin ja kansainvälisiin selvitys- ja tutkimushankkeisiin ja pyrkii verkottumaan alan asiantuntijoiden kanssa niin Suomessa kuin EU:n alueella.

HKR-Rakennuttajan EU-hankkeet

HKR-Rakennuttaja seuraa käynnissä olevia partnerihakuja ja rahoitusmahdollisuuksia erityisesti energiatehokkuuden edistämiseen ja ilmastomuutoksen hillitsemiseen liittyviin EU-hankkeisiin. HKR-Rakennuttaja osallistuu vuosittain niihin uusiin EU-hankkeisiin, jotka toteuttavat valtuustostrategiaa ja liittyvät Helsingin kaupungin ja HKR-Rakennuttajan

16.12.2014

ilmastonmuutoksen ehkäisemistä ja ympäristöä koskevien tavoitteiden saavuttamiseen.

16.12.2014

3 Investointihankkeet

Rakennusviraston talousarvion investointiosa sisältää katujen, liikenneväylien, ratojen, puistorakentamisen ja irtaimen omaisuuden hankinnan määrärahat. Vuoden 2015 määrärahat talousarviokohdittain ovat:

	Tilin- päättös 2013 1 000 €	Toiminta- suunnitelma 2014 1 000 €	Toiminta- suunnitelma 2015 1 000 €
8 03 Kadut, liikenneväylät ja radat	75 167	103 951	102 927
8 06 Puistorakentaminen	6 798	7 980	10 588
8 09 Irtaimen omaisuuden hankinta	1 039	1 009	1 142
investoinnit yhteensä	83 004	112 661	114 657

Investointimäärärahojen yksityiskohtaisempi erittely on esitetty kohdassa Investointiohjelma v. 2015 sekä tämän toimintasuunnitelman liitteenä olevassa hankelistauksessa.

Katu- ja liikenneväyläinvestointeihin on varattu yhteensä 102,9 milj. euroa mikä on noin prosentti vähemmän kuin vuoden 2014 toimintasuunnitelmassa. Vuoden 2015 alusta myös katualueiden ulkovalaistusinvestoinnit sisältyvät näihin määrärahoihin.

Puistoinvestointeihin on varattu yhteensä 10,59 milj. euroa, noin 33 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Merkittävin lisäys kohdistuu Kamppi-Töölönlahden ja Kalasataman projektialueille. Myös puistojen ulkovalaistus sisältyy vuoden 2015 alusta puistoinvestointeihin.

Rakennusviraston irtaimen hankintaan on osoitettu 1,1 milj. euroa, noin 13 prosenttia edellistä vuotta enemmän.

Talousarviomäärärahojen lisäksi on katu- ja puisto-osastolla vuosittain käytössä myös muita investointimäärärahoja, joita kaupunginhallitus rakennusvirastolle osoittaa hankekohtaisesti esirakentamiseen ja lähiöiden kunnostamiseen. Esirakentamiseen on kaupungin talousarviossa vuodelle 2015 varattu yhteensä 61,24 milj. euroa ja lähiörahastoon 5,0 milj. euroa. Näistä määrärahoista osa tullaan hakemaan rakennusviraston käyttöön. Katu- ja puisto-osasto varautuu toiminnassaan näiden mahdollisten määrärahojen toimeenpanoon.

Katu- ja puistorakentamisen investointiohjelma vuodelle 2015 on laadittu talousarvion mukaisena. Investointiohjelman valmistelu on tehty yhteistyössä kaupunginkanslian aluerakentamisen, kaupunkisuunnitteluviraston, varhaiskasvatusviraston, liikuntaviraston, nuorisosiainkeskuksen, kiinteistöviraston sekä muiden teknisen sektorin verkostojen omistajien ja HSY Veden kanssa. Katujen ja puistojen peruskorjaushankkeiden ohjelmoinnissa ja priorisoinnissa on huomioitu aluesuunnitelmissa ja ylläpitotoimistosta esitetyt peruskorjaustarpeet.

16.12.2014

3.1 Katu- ja puistoinvestointien priorisointi

Katurakentamisen investointiohjelma perustuu yleisten töiden lautakunnan talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen vuosille 2015 - 2017 käsittelyssä hyväksymiin seuraaviin strategisiin painotuksiin:

1. Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman (=AM-ohjelma) katuinvestoinnit
 - Katuinvestoinnit toteutetaan pääsääntöisesti kahdessa vaiheessa. Ensimmäisen rakennusvaiheen työt (katurakenteet mukaan lukien alempi päällystekerros) tehdään ennen talonrakennuksen käynnistymistä. Toisen rakennusvaiheen (ylempi päällystekerros, istutukset ja viimeistely) toteutus ajoittuu alueen talonrakennuksen valmistumisen mukaan.
2. Joukkoliikennettä, jalankulkua ja pyöräilyä edistävät investoinnit
 - Joukkoliikenteen, jalankulun ja pyöräilyn edistämisinvestoinneilla tähdätään henkilöautoliikenteen ruuhka- ym. välittömien haittojen vähentämiseen, kaupunkiympäristön laadun parantamiseen ja ilmastomuutoksen pitkän aikavälin haittojen torjumiseen. Keskustan ja aluekeskusten kaupunkiympäristön viihtyisyyden parantamisella lisätään myös kaupungin houkuttelevuutta sekä kaupunkilaisten että matkailijoiden kannalta.
 - Uusien pyöriteiden/kaistojen ja raitiovaunukiskojen rakentamisen yhteydessä tarkastellaan koko katupoikkileikkauksen peruskorjaustarve yhteistyössä kadun muiden kunnallisteknisten johtojen ja laitteiden omistajien kanssa ja tarvittaviin investointeihin varaudutaan yhteishankkeena.
3. Rakennettujen katujen ja siltojen peruskorjaukset
 - Siltojen ja muiden erikoisrakenteiden (melusteet, tukimuurit, portaat) peruskorjaukset kohdistetaan kuntokartoituksen edellyttämiin kohteisiin niiden käyttöturvallisuuden varmistamiseksi ja omaisuuden arvon säilyttämiseksi mahdollisimman taloudellisesti.
4. Ympäristöinvestoinnit
 - Kaupungin meluntorjunnan toimintasuunnitelman tavoitteiden saavuttaminen edellyttää melunsuojauksen täydentämistä myös rakennetuilla alueilla sekä kaupungin toimesta että Liikenneviraston yhteishankkeissa. Melusteiden rakentamisessa tukeudutaan mahdollisimman paljon ylijäämämassojen käyttöön.
 - Akuuteilla tulvasuojeluinvestoinneilla varmistetaan asumisturvallisuus riskialueilla. Hulevesitulvien torjuntaan panostetaan kriittisissä kohteissa, kuitenkin ensi sijassa osana alueiden uudis- ja täydennysrakentamisen investointeja.
 - Helsingin katuverkon merkittävimmät puukujanteet on aikanaan istutettu samoihin aikoihin ja ovat nyt tulossa elinkaarensa päähän. Yksittäisiä puita joudutaan vuosittain poistamaan turvallisuutta vaarantavina. Katupuukujanteiden kuntoselvityksen mukaan monet merkittävät puukujanteet on uusittava systemaattisesti tulevina vuosina. Puukujanteiden uusiminen tehdään katujaksottaisina kokonaisuuksina, ensi sijassa osana katujen peruskorjausta.

Puistorakentamisen investointiohjelma perustuu yleisten töiden lautakunnan talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotus vuosille 2015 - 2017 käsittelyssä hyväksymiin seuraaviin strategisiin painotuksiin:

1. Rakennettujen puistojen peruskorjausinvestoinnit

16.12.2014

- Peruskorjausten pääpaino on paikallisissa leikki- ja korttelipuistoissa, joiden korjaus on puistojen turvallisuuden ja käytettävyyden takia välttämätöntä. Toinen painopisteryhmä ovat puistot joiden käyttäjämäärä on suuri, käyttöaste korkea ja kuluneisuus silmiinpistävä.
2. Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman (=AM-ohjelma) puisto- ja viheralueinvestoinnit
 - Projekt- ja täydennysrakentamisalueiden puistot ja viheralueet toteutetaan vaiheittain alueiden asuntorakentamisen edellyttämässä aikataulussa. Taloussuunnitelmakaudella näitä kohteita ovat ensi sijassa Töölönlahti, Jätkäsaari ja Kalasatama
 3. Ympäristöinvestoinnit
 - Ympäristöinvestoinnit kohdistuvat ensi sijassa uusien kortteli-puistojen hulevesijärjestelyihin tulvariskien hallitsemiseksi.

3.2 Katu- ja puistoinvestointien hankinta

Tilaamissuunnitelma

Kaikki katu- ja puistosuunnitelmat, katujen ja puistojen rakennussuunnitelmat sekä valaistussuunnitelmat teetetään yksityisillä suunnittelutoimistoilla. Suunnittelupalvelut kilpailutetaan hankekohtaisesti tai tilataan kilpailutetun puitesopimuksen perusteella valituilta suunnittelutoimistoilta. Kaupunkikuvallisesti vaativissa silta- tai vastaavissa kohteissa suunnittelu voidaan teettää tarjouskilpailuun perustuvana kilpailullisena rinnakkaishankintana.

Geotekniset tutkimukset hankitaan kiinteistövirastosta ja maastomittaukset Helsingin kaupungin rakentamispalvelulta (=Stara).

Katu- ja puistohankkeiden rakentaminen tilataan Staralta omajohtoisena rakentamisena tai projektinjohtokonsulteilta kuten HKR-Rakennuttaja rakennuttamispalveluna ja yksityisten urakoitsijoiden tuotantona. Staran palveluita käytetään myös sen muilla erityisosaamisen alueilla, lähinnä talonrakennus-, puu- ja metallitöissä. Katu- ja puistoalueiden ulkovalaistus hankitaan Helen Ulkovalaistuksen vuonna 2014 kilpailuttamien yksityisten sopimusurakoitsijoiden tuotantona.

Valittaessa omajohtoisen tuotannon ja yksityisen urakoitsijan välillä on lähtökohtana urakkakohteiden sopivuus mm. omajohtoisen tuotannon kilpailukyvyyn ja kapasiteetin sekä vallitsevan markkinatilanteen ja kehittämistarpeen osalta.

Rakentamisessa varmistetaan Staran työllisyys ja HKR-Rakennuttajan infrarakennuttamisen resurssien käyttö. Ulkopuolisia rakennuttamispalveluja käytetään tarpeen mukaan. Mahdollisuuksia käyttää yksityistä projektinjohtourakointia ja allianssi- sekä kumppanuustoteutusta laajoissa hankkeissa selvitetään.

Staralta tilattavissa töissä lain edellyttäminä turvallisuuskoordinaattoreina toimii oma henkilöstö, mutta siihen liittyviä valvontatehtäviä tilataan yksityisiltä palveluntarjoajilta. Katu- ja puisto-osaston oman henkilöstön osuutta ja ostopalvelua yksityisiltä palveluntarjoajilta rakennushankkeiden valvonnassa lisätään hankkeiden systemaattisen valvonnan turvaamiseksi.

Siltojen ja muiden taitorakenteiden peruskorjaukset hankitaan pääosin ulkoisilta markkinoilta. Vain pienimuotoisia kunnossapitotöitä ja osa LVISAT -järjestelmien

16.12.2014

kunnossapidosta hankitaan Staralta. Kilpailuttamisesta ja peruskorjaustöiden hankinnasta vastaa HKR-Rakennuttaja.

Katujen uudelleenpäällystysten projektinjohtotyöt hankitaan Staralta, joka kilpailuttaa urakoinnin ulkoisilla markkinoilla ja solmii sekä valvoo urakkasopimukset.

Toimeenpanovastuu

Katu- ja puisto-osasto investointitoimisto vastaa katu- ja puistorakentamisen investointimäärärahojen käytön ohjelmoinnista, seurannasta ja raportoinnista sekä suurimmasta osasta investointihankkeiden suunnittelun teettämistä ja rakentamisen tilaamista. Ylläpitotoimisto vastaa taitorakenteiden peruskorjauksen ja uudelleen päällystykseen osalta vastaavien tehtävien hoidosta.

Katu- ja puistoinvestointien rakentamisvaiheen toteutusvastuu jakautuu vuonna 2015 eri toteuttajille seuraavasti

Toteuttaja	Katuinvestoinnit		Puistoinvestoinnit	
	1 000 €	%	1 000 €	%
Stara	34 000	33	8 400	79
HKR-Rakennuttaja	46 350	45	0	0
Muut	8 300	8	800	8
Katu- ja puisto-osasto	14 277	14	1 388	13
yhteensä	102 927	100	10 588	100

Katu- ja puistoinvestoinneissa Staran suhteellinen osuus pienenee vuodesta 2014. Väheneminen johtuu ulkovalaistusinvestointien sisällyttämisestä katu- ja puistoinvestointeihin. HKR-Rakennuttajan osuuden kasvu perustuu kaupungin tekemiin yhteistyösopimuksiin isoissa aluerakentamisprojekteissa (Keski-Pasila, Kalasatama). Isoisänsillan ja ulkovalaistuksen hankinta sisältyy kohtaan Muut.

Katu- ja puisto-osasto tilaa HKR-Rakennuttajalta seuraavien hankkeiden rakennuttamisen:

Katu- ja liikennejärjestelyinvestoinnit	
	1 000 €
Kalasataman keskus, jatkoa v:lta 2014	9 700
Kirkonkyläntie, melusuojaus	1 100
Paciuksenkadun alikulkukäytävä, jatkoa v:lta 2014	1 900
Koirasaarentie, Hopealaakso, jatkoa v:lta 2014	2 200
Kehä I - Kivikontie eritasoliittymä, jatkoa v:lta 2014	6 700
Malmin aseman ylikulkusillan peruskorjaus	4 500
Veturitie	2 900
Uusi Pasilansilta	4 400
Maistraatinportin jatke	1 750
Teollisuuskadun jatke	4 500
Pasilankatu Veturitie-Kyllikinportti	1 900
Gotlanninkatu	1 900
Porrasurakka	300
Helsinginkatu Kaarlenkatu- Hämeentie	1 200
Kuninkaantammenkierto ja akk, jatkoa v:lta 2014	1 400
yhteensä	46 350

16.12.2014

Hankkeiden laajuus ja kustannusarviot ovat alustavia.

Katu- ja puisto-osasto käyttää suunnittelu- ja rakennuttamispalvelujen hankintaan noin 16 milj. euroa.

3.3 Investointiohjelma

Investointiohjelman toteuttamisedellytykset ja -valmiudet ovat hyvät. Ulkovalaistusinvestointien sisällyttäminen katu- ja puistoinvestointeihin ilman määrärahojen lisäystä tulee asettamaan haasteen investointimäärärahan riittävyydelle. Määrärahojen käyttöä seurataan laadittavien talousarvioennusteiden tahdissa ja tarvittaessa tehdään siirto/ylitysesityksiä kaupunginhallitukselle asuntotuotannon rakentamisedellytysten turvaamiseksi.

Osa hankkeiden katu-/puistosuunnitelmista on vielä suunnitteluvaiheessa. Jos pyöräilyä koskevat liikennesuunnitelmapäätökset viivästyvät kaupunkisuunnitteluvirastossa ja /tai jos katu- ja puistosuunnitelmien hyväksymispäätökset yleisten töiden lautakunnassa viivästyvät huomattavasti tai jopa johtavat valitukseen lautakuntapäätöksistä, investointiohjelman toteutuminen vaikeutuu, koska korvaavia hankkeita viivästyneiden korvaamiseksi ei ole riittävästi.

Myös aluerakentamisprojektien etupainotteiset määrärahavaraukset voivat aiheuttaa katu- ja puisto-osastosta riippumattomia vaikeuksia investointiohjelman toteutukseen.

Projektien johtamisen monimutkaistuminen, asukasaktiivisuuden lisääntyminen ja kiristyneet aikataulutavoitteet edellyttävät kilpailutetulla puitesopimuksella hankittavien yksityisten rakennuttamispalveluiden käyttöä oman henkilöstöresurssin avuksi, jotta investoinnit voidaan toteuttaa tavoitteiden mukaisesti.

Investointimäärärahojen kasvuun erityisesti pyöräilyn ja jalankulun hankkeissa on varauduttu käynnistämällä yhden katutoimen projektipäällikön vakanssin täyttöluvan valmistelu.

Liikenneviraston liikenneväyläinvestointien laajuus ja ajoitus eivät ole vielä täysin varmistuneet, mikä saattaa vaikeuttaa investointiohjelman toteutusta.

Investointiohjelman tarkoituksenmukainen toteuttaminen edellyttää, että vuodelta 2014 käyttämättä jäävät, keskeneräisiin hankkeisiin sidotut investointimäärärahat saadaan käyttöön vuodelle 2015 talousarvion ylitysoikeutena. Katu- ja puisto-osasto valmistelee ylitysesityksen vuoden 2014 lopussa.

Toimintasuunnitelman investointiohjelma on laadittu kevään 2014 kustannustasoon. Mikäli kustannustaso vuosien 2014 - 2015 aikana muuttuu merkittävästi, joudutaan investointiohjelmaa tarkistamaan. Samoin toimintasuunnitelmaa saatetaan joutua tarkistamaan vuoden 2014 lopussa, kun ko. vuodelta siirtyvien, keskeneräisten hankkeiden laajuus ja rahoitustarve vuoden 2015 määrärahoista täsmentyy. Myös vuoden 2015 aikana saatetaan investointiohjelmaa joutua tarkistamaan korvaavilla hankkeilla, mikäli hyväksytyyn investointiohjelman mukaiset hankkeet eivät toteudu suunnitellun laajuisena. Mahdolliset tarkistukset kohdistetaan investointiohjelman laadinnan priorisointiperiaatteet huomioiden.

Katu- ja puistorakentamisen investointiohjelma on laadittu vuoden 2015 talousarviossa osoitettujen määrärahojen ja edellä esitettyjen strategisten

16.12.2014

painotusten mukaisesti. Aikatauluissa esitetyt hankkeet sisältävät myös arvion vuodelta 2014 siirtyvistä keskeneräisistä töistä ja niiden vaatiman rahoituksen. Siltä osin kuin keskeneräisten töiden rahoitus saadaan vuoden 2015 talousarvion ylitysoikeutena, investointiohjelmaa tarkistetaan vastaavasti.

Investointiohjelman keskeinen sisältö talousarviokohdittain on esitetty jäljempänä. Hankekohtaiset, talousarviorakenteen mukaiset investointiohjelmat esitetään tämän toimintasuunnitelman liitteenä olevissa jana-aikatauluissa ja hankekartalla.

Kadut, liikenneväylät ja radat, 102,9 milj. euroa

Uudisrakentaminen, 23,5 milj. euroa

- Suurpiirien uudisrakentaminen, 14,1 milj. euroa
- Melusteiden rakentaminen, 1,1 milj. euroa
- Ranta-alueiden kunnostus, 1,8 milj. euroa
- Joukkoliikenteen kehittäminen, 6,5 milj. euroa

Uudisrakentamisen pääpaino on suurpiirien täydennysrakentamiskohteiden asunto- ja toimitilat tuotannon edellyttämässä katurakentamisessa. Melusteiden rakentaminen kohdistuu Helsingin kaupungin meluntorjunnan toimintasuunnitelmassa (Khs 25.11.2013, § 1 273) priorisoituihin kohteisiin. Ranta-alueiden kunnostuksen pääpaino on tulva- ja hulevesijärjestelmien toteutuksessa. Joukkoliikenteen kehittämisessä pääpaino on runkolinjan 560 (entinen Jokeri 2) liikenteen edellyttämässä liikennejärjestelyissä ja muun bussiliikenteen liikennöinnin sujuvoittamisessa sekä länsimetron aiheuttamissa katumuutoksissa Lauttasaaren metroasemien ympäristössä.

Perusparantaminen ja liikennejärjestelyt, 30,9 milj. euroa

- Katujen peruskorjaus, 7,3 milj. euroa
- Siltojen peruskorjaus, 6,1 milj. euroa
- Päälysteiden uusiminen, 5,3 milj. euroa
- Liikennejärjestelyt, 2,8 milj. euroa
- Jalankulun ja pyöräilyn väylät, 9,4 milj. euroa

Perusparantamisessa pääpaino on keskustan katu ympäristön parantamisessa. Siltojen peruskorjaus painottuu siltojen kuntoarvioinnin edellyttämiin kohteisiin. Päälysteiden uusinnassa päällystyskohteina ovat kadut, joilla on suuret käyttäjämäärät ja/tai päällysteen kuluneisuus ei täytä turvallisen liikennöinnin vaatimusta. Liikennejärjestelyissä toteutetaan kaupunkisuunnitteluviraston laatimaa liikennejärjestely- ja hidasteohjelmaa mukaan luettuna talvikunnossapidon edellyttämät liikennejärjestelyt. Jalankulun ja pyöräilyn väylissä täydennetään pyörätieverkostoa kantakaupungin alueella sekä muussa rakennetussa katu ympäristössä sekä jatketaan Paciuksenkadun alikulkukäytävän rakentamista.

Yhteishankkeet Liikenneviraston kanssa, 1,8 milj. euroa

- Vihdintie / Haaga – kehä III, 0,4 milj. euroa
- Tuusulanväylä, Yhdyskunnantien vaihtopysäkit, 0,6 milj. euroa
- Porvoonväylä (Vt7) / Jakomäki, meluntorjunta, 0,5 milj. euroa
- Yhteishankkeiden suunnittelu, 0,3 milj. euroa

Liikenneviraston yhteishankkeiden käynnistäminen edellyttää liikenneviraston rahoitusosuutta.

16.12.2014

Kehä I / Kivikontien eritasoliittymän rakentaminen on käynnissä. Rakentamisen rahoitus perustuu kaupungin ja valtion välisiin sopimuksiin. Kaupungin kustannusosuus rahoitetaan vuoden 2014 ylitysoikeusmäärärahalla.

Määrärahat on osoitettu kaupunginhallitukselle, joka myöntää tarvittavat määrärahat erillisellä päätöksellä rakennusviraston käyttöön.

Muut kadunpidon investoinnit, 1,4 milj. euroa

- Täytemaan vastaanottoaikat, 0,7 milj. euroa
- Lumenvastaanottoaikat, 0,5 milj. euroa
- Yleiset käymälät, 0,2 milj. euroa

Muut kadunpidon investoinnit kohdistuvat ylijäämämassojen vastaanottoaikkujen suunnitteluun, lumenvastaanottoaikkujen, hiekkasiilojen suunnitteluun, toteutukseen ja peruskorjaukseen. Vuodelle 2015 varatulla määrärahalla on tarkoitus mm. laatia hankesuunnitelma Eläintarhan lumensulatuslaitoksesta. Turvallisuusselvitysten perusteella tehtävät kiireelliset korjaukset siirtävät joitakin aiemmin suunniteltuja toiminnallisia parannuksia tuleville vuosille.

Lisäksi määrärahalla hankitaan uusia ja uusittavien yleisten käymälöiden vaatimaa kunnallistekniikkaa ja perustuksia. Varsinaiset käymälät hankitaan elinkaari palveluna käyttötalousmäärärahalla.

Liityntäpysäköintipaikat, 1,5 milj. euroa

Määrärahat kohdistetaan kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosaston osoittamiin pyörä- ja liityntäpysäköintihankkeisiin.

Määrärahat on osoitettu kaupunginhallitukselle, joka myöntää tarvittavat määrärahat erillisellä päätöksellä rakennusviraston käyttöön.

Projektialueet, 44,0 milj. euroa

- Kamppi-Töölönlahti, 0,3 milj. euroa
- Jätkäsaari, 4,4 milj. euroa
- Kalasatama, 13,8 milj. euroa
- Kruunuvuorenranta, 5,4 milj. euroa
- Pasila, 17,0 milj. euroa
- Kuninkaankolmio, 3,1 milj. euroa

Projektialueiden investointeihin Kaupunginhallitus myöntää tarvittavat määrärahat erillisellä päätöksellä rakennusviraston käyttöön. Määrärahat kohdistetaan asunto- ja toimitilarakentamisen edellyttämien katujen suunnitteluun ja rakentamiseen.

Kamppi - Töölönlahti -alueen katujen rakentaminen rahoitetaan Töölönlahti-rahastosta.

Puistorakentaminen, 10,6 milj. euroa

- Uudet puistot ja puistojen peruskorjaus, 4,9 milj. euroa

Uusien puistojen ja puistojen peruskorjauksen suunnittelu ja rakentaminen kohdistuu asuntorakentamisen edellyttämien puistoihin sekä rakennettujen puistojen välttämättömiin käyttökelpoisuuden edellyttämiin peruskorjauksiin.

Projektialueet, 5,7 milj. euroa

16.12.2014

- Kamppi-Töölönlahti -alueen puistot 4,0 milj. euroa
- Jätkäsaaren puistot, 0,8 milj. euroa
- Kalasataman puistot, 0,8 milj. euroa
- Kuninkaankolmion puistot, 0,1 milj. euroa

Projektialueilla puistojen suunnittelu ja rakentaminen kohdistuu asuntorakentamisen edellyttämien puistojen rakentamiseen.

Määrärahat on osoitettu kaupunginhallitukselle, joka myöntää tarvittavat määrärahat erillisellä päätöksellä rakennusviraston käyttöön.

Esirakentaminen

Määrärahat on osoitettu kaupunginhallitukselle, joka myöntää tarvittavat määrärahat erillisellä päätöksellä rakennusviraston käyttöön. Katu- ja puisto-osasto varautuu toimeenpanemaan sille myönnetty määrärahat.

Lähiörahasto

Määrärahat on osoitettu kaupunginhallituksen käyttöön ja kaupunginhallitus myöntää vuonna 2015 tarvittavat määrärahat erillisellä päätöksellä rakennusviraston käyttöön. Katu- ja puisto-osasto varautuu toimeenpanemaan myönnetty määrärahat.

3.4 Irtaimen omaisuuden hankinta

Hallinto-osasto, 215 000 euroa

- Tiedonhallintaan liittyvä järjestelmäkehitys 30 000 euroa
- Viraston Microsoft EA-lisenssit 185 000 euroa

Katu – ja puisto-osasto, 567 000 euroa

- Ulkovalaistuksen ICT -muutosten ja siihen liittyvän irtaimen omaisuuden hankinnan osuus 347 000 euroa.
- Lasso -ylläpidon urakoiden laadunhallintajärjestelmän hankinta etenee, 100 000 euroa.
- FORE -lisenssimaksut 90 000 euroa.
- Hankerekisterin käyttöönotto 30 000 euroa.

Arkkitehtuuri-osasto, 40 000 euroa

- Mallinnusohjelmistojen kehittäminen 25 000 euroa.
- Palvelimet 15 000 euroa.

Palveluosasto, 320 000 euroa

- Alueidenkäytön käyttöikänsä päässä olevan Winkin tilalle hankintaan uusi tietojärjestelmä 170 000 euroa.
- Pysäköintipolitiikan toimeenpanemiseksi pysäköinninvalvonnassa siirrytään enenevässä määrin kameroilla varustettujen autojen käyttöön 15 000 euroa.

16.12.2014

- Pysäköinninvalvonnan toiminnanohjausjärjestelmää muutetaan vastaamaan uutta lainsäädäntöä ja pysäköintipolitiikan toimeenpanon tuomia muutoksia 35 000 euroa.
- Uusia pysäköintilippuautomaatteja ei hankita. Automaattien määrää ryhdytään vähentämään ja jäljelle jääviä uusitaan 50 000 euroa.
- Raportointijärjestelmä 20 000 euroa.
- ASPA kehitys 10 000 euroa.
- Mobilenote kehitys 20 000 euroa.

Irtaimen omaisuuden hankinta yhteensä 1 142 000 euroa.

4 Raportointisuunnitelma

Talousarvion noudattamisohjeissa edellytetään, että toiminnan suunnittelua, ohjausta ja seurantaa varten on laadittava hyväksytyn talousarvion puitteissa tulosbudjetti, jossa tulee esittää määrärahat ja tuloarviot sekä niihin liittyvät suoritteet, tunnusluvut ja toiminnalliset, mitattavat tavoitteet. Tulosbudjetti on vertailupohja toimintavuoden aikana määrärahan käytölle, tulokertymille sekä määrärahojen, sitovien tavoitteiden ja suoritteiden toteutumisennusteille.

Talousarvion ja ulkoisen kirjanpidon toteutuminen raportoidaan keskuskirjanpitoon säännöllisesti kuukausittain kirjanpitokausien päättyessä. Maksuvalmiudesta annetaan pitkän- ja lyhyen ajan ennusteet kaupunginkanslialle sekä seurataan ennusteiden poikkeamia toteutuneeseen. Talouspalvelut vastaa näiden raporttien laatimisesta ja toimittamisesta kaupunginkanslialle.

Talousarvion toteutumisennuste ja osavuosisiraportti laaditaan neljästi vuodessa käyttötaloudesta ja investoinneista. Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisennusteen ohella ennustetaan myös tuottavuuden, tunnuslukujen ja sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen. Talouspalvelut kokoaa osavuosisiraportin ja ennusteen kirjanpidosta saatavien tietojen ja osastojen laatimien ennusteiden pohjalta. Osavuosisiraportti ja ennuste annetaan tiedoksi yleisten töiden lautakunnalle.

LIITTEET

KÄYTTÖTALOUS

209 Yleisten töiden lautakunta ja rakennusvirasto

	Tilinpäätös 2013 1 000 €	Tulosbudjetti 2014 1 000 €	Tulosbudjetti 2015 1 000 €	Muutos 15/14 1 000 €	Muutos 15/14 %
Myyntitulot	17 736	17 423	20 993	3 570	20,5
Maksutulot	17 092	17 290	17 280	-10	-0,1
Tuet ja avustukset	419	213	213	0	0,0
Vuokratulot	7 914	7 668	7 311	-357	-4,7
Muut tulot	11 660	13 220	14 940	1 720	13,0
Valmistus omaan käyttöön	10 835	12 695	12 940	245	1,9
Tulot yhteensä	65 655	68 509	73 677	5 168	7,5
Palkat ja palkkiot	20 197	22 301	23 305	1 004	4,5
Muut henkilöstömenot	6 967	7 482	7 771	289	3,9
Palvelujen ostot	99 804	96 710	85 016	-11 694	-12,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	2 844	2 803	6 543	3 740	133,4
Avustukset	44	65	65	0	0,0
Vuokrat	11 247	11 715	5 680	-6 035	-51,5
Muut menot	2 232	1 660	1 613	-47	-2,8
Menot yhteensä	143 336	142 736	129 993	-12 743	-8,9
Toimintakate	-77 680	-74 227	-56 316	17 911	-24,1
Poistot	69 169	72 768	73 863	1 095	1,5
Tilikauden tulos	-146 849	-146 995	-130 179	16 816	-11,4

2 09 01 Katu- ja viheralueiden ylläpito sekä yleishallinto

	Tilinpäätös 2013 1 000 €	Tulosbudjetti 2014 1 000 €	Tulosbudjetti 2015 1 000 €	Muutos 15/14 1 000 €	Muutos 15/14 %
Myyntitulot	13 539	13 488	17 069	3 581	26,5
Maksutulot	17 092	17 290	17 280	-10	-0,1
Tuet ja avustukset	198	213	213	0	0,0
Vuokratulot	7 914	7 668	7 311	-357	-4,7
Muut tulot	11 627	13 220	14 940	1 720	13,0
Valmistus omaan käyttöön	4 982	5 370	5 470	100	1,9

Tulot yhteensä	55 353	57 249	62 283	5 034	8,8
Palkat ja palkkiot	14 823	16 055	16 938	883	5,5
Muut henkilöstömenot	5 112	5 405	5 659	254	4,7
Palvelujen ostot	98 600	95 150	83 520	-11 630	-12,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	2 669	2 590	6 323	3 733	144,1
Avustukset	44	65	65	0	0,0
Vuokrat	10 278	10 618	4 550	-6 068	-57,1
Muut menot	2 204	1 593	1 544	-49	-3,1
Menot yhteensä	133 730	131 476	118 599	-12 877	-9,8
Toimintakate	-78 377	-74 227	-56 316	17 911	-24,1
Poistot	69 169	72 768	73 863	1 095	1,5
Tilikauden tulos	-147 546	-146 995	-130 179	16 816	-11,4

2 09 04 HKR-Rakennuttaja

	Tilinpäätös 2013 1 000 €	Tulosbudjetti 2014 1 000 €	Tulosbudjetti 2015 1 000 €	Muutos 15/14 1 000 €	Muutos 15/14 %
Myyntitulot	4196	3935	3924	-11	-0,3
Tuet ja avustukset	221	0	0	0	0,0
Muut tulot	32	0	0	0	0,0
Valmistus omaan käyttöön	5853	7325	7470	145	2,0
Tulot yhteensä	10302	11260	11394	134	1,2
Palkat ja palkkiot	5374	6246	6367	121	1,9
Muut henkilöstömenot	1855	2077	2112	35	1,7
Palvelujen ostot	1205	1560	1496	-64	-4,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	175	213	220	7	3,3
Vuokrat	969	1097	1130	33	3,0
Muut menot	27	67	69	2	3,0
Menot yhteensä	9605	11260	11394	134	1,2
Toimintakate	697	0	0	0	0,0
Poistot		0	0	0	0,0
Tilikauden tulos	697	0	0	0	0,0

Katu ja puisto-osasto

	Tilinpäätös 2013 1 000 €	Tulosbudjetti 2014 1 000 €	Tulosbudjetti 2015 1 000 €	Muutos 15/14 1 000 €	Muutos 15/14 %
Myyntitulot	6 070	6 055	8 797	2 742	45,3
Maksutulot	40	41	42	1	2,4
Tuet ja avustukset	198	213	213	0	0,0
Vuokratulot	222	222	222	0	0,0
Muut tulot	262	150	350	200	133,3
Valmistusvarastojen muutos	13	0	0	0	0,0
Valmistus omaan käyttöön	3 400	3 500	3 600	100	2,9
Tulot yhteensä	10 205	10 181	13 224	3 043	29,9
Palkat ja palkkiot	3 604	3 928	4 760	832	21,2
Muut henkilöstömenot	1 248	1 311	1 576	265	20,2
Palvelujen ostot	90 950	88 214	76 039	-12 175	-13,8
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 732	1 625	5 331	3 706	228,1
Avustukset	22	30	30	0	0
Vuokrat	835	790	790	0	0
Muut menot	1 173	770	770	0	0
Menot yhteensä	99 564	96 668	89 296	-7 372	-7,6
Toimintakate	-89 359	-86 487	-76 072	-10 415	-12,0
Poistot	68 439	72 000	73 100	1 100	1,5
Tilikauden tulos	-157 798	-158 487	-149 172	-9 315	-5,2

Hallinto-osasto

	Tilinpäätös 2013 1 000 €	Tulosbudjetti 2014 1 000 €	Tulosbudjetti 2015 1 000 €	Muutos 15/14 1 000 €	Muutos 15/14 %
Myyntitulot	220	237	227	-10	-4,2
Vuokratulot	927	1 126	1 170	44	3,9
Muut tulot	32	56	42	-14	-25,0
Tulot yhteensä	1 179	1 419	1 439	20	1,4
Palkat ja palkkiot	2 981	3 156	3 076	-80	-2,5
Muut henkilöstömenot	1 018	1 059	1 040	-19	-1,8
Palvelujen ostot	4 305	3 696	4 007	311	8,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	654	696	710	14	2,0

Avustukset	22	35	35	0	0,0
Vuokrat	2 261	2 487	2 346	-141	-5,7
Muut menot	55	116	123	7	6,0
Menot yhteensä	11 296	11 245	11 337	92	0,8
Toimintakate	-10 117	-9 826	-9 898	-72	0,7
Poistot	221	200	200	0	0,0
Tilikauden tulos	-10 338	-10 026	-10 098	-72	0,7

Arkkitehtuoriosasto

	Tilinpäätös 2013 1 000 €	Tulosbudjetti 2014 1 000 €	Tulosbudjetti 2015 1 000 €	Muutos 15/14 1 000 €	Muutos 15/14 %
Myyntitulot	227	235	235	0	0,0
Muut tulot	0	0	0	0	0,0
Valmistus omaan käyttöön	1 583	1 870	1 870	0	0,0
Tulot yhteensä	1 828	2 105	2 105	0	0,0
Palkat ja palkkiot	3 048	3 305	3 279	-26	-0,8
Muut henkilöstömenot	1 045	1 099	1 088	-11	-1,0
Palvelujen ostot	724	813	888	75	9,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	49	90	90	-14	0,0
Vuokrat	6	10	10	0	0,0
Muut menot	18	13	13	0	0,0
Menot yhteensä	4 890	5 330	5 368	38	0,7
Toimintakate	-3 062	-3 225	-3 263	-38	1,2
Poistot	65	138	94	-44	-31,9
Tilikauden tulos	-3 127	-3 363	-3 357	6	-0,2

Palveluosasto

	Tilinpäätös 2013 1 000 €	Tulosbudjetti 2014 1 000 €	Tulosbudjetti 2015 1 000 €	Muutos 15/14 1 000 €	Muutos 15/14 %
Myyntitulot	7 021	6 961	7 810	849	12-2
Maksutulot	17 052	17 249	17 238	-11	-0,1
Vuokratulot	6 765	6 320	5 919	-401	-6,3
Muut tulot	11 303	13 014	14 548	1 534	11,8

Valmistus omaan käyttöön		0		0	0,0
Tulot yhteensä	42 141	43 544	45 515	1 971	4,5
Palkat ja palkkiot	5 190	5 666	5 823	157	2,8
Muut henkilöstömenot	1 802	1 936	1 955	19	1,0
Palvelujen ostot	2 619	2 427	2 586	159	6,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	232	179	192	13	7,3
Vuokrat	7 176	7 331	1 404	-5 927	-80,8
Muut menot	63	694	638	-56	-8,1
Menot yhteensä	17 082	18 233	12 598	-5 635	-30,9
Toimintakate	25 059	25 311	32 917	7 606	30,1
Poistot	444	430	469	39	9,1
Tilikauden tulos	24 615	24 881	32 448	7 567	30,4

INVESTOINTITALOUS

	Tilinpäätös 2013 1 000 €	Tulosbudjetti 2014 1 000 €	Tulosbudjetti 2015 1 000 €	Muutos 15/14 1 000 €	%
8 03 Kadut, liikenneväylät ja radat					
Uudisrakentaminen	24 636	26 272	23 480	-2 792	-10,6
Perusparantaminen ja liikennejärjestelyt	23 001	30 438	30 857	419	1,4
Yhteishankkeet / Liikennevirasto	1 900	15 950	1 750	-14 200	-89,0
Kamppi-Töölönlahti -alueen kadut	330	3 107	300	-2 807	-90,3
Muut kadunpidon investoinnit	1 777	1 412	1 360	-52	-3,7
Jätkäsaari	4 739	4 792	4 400	-392	-8,2
Kalasadama	9 264	14 597	13 780	-817	-5,6
Kruunuvuorenranta	5 292	9 647	5 350	-4 297	-44,5
Pasila	3 417	14 405	17 080	2 675	18,6
Kuninkaankolmio	0	2 431	3 070	639	0,0
Liityntäpysäköintipaikat	812	2 140	1 500	-640	-29,9
Yhteensä	75 168	125 191	102 927	-22 264	-17,8
8 06 Puistorakentaminen					
Uudet puistot ja puistojen peruskorjaus	5 329	4 600	4 858	258	5,6
Kamppi-Töölönlahti -alueen puistot	584	3 240	4 000	760	23,5
Jätkäsaaren puistot	885	1 800	800	-1 000	-55,6
Kalasadaman puistot	0	180	810	630	100,0
Kruunuvuorenrannan puistot	0	0	0	0	0,0
Pasilan puistot	0	0	0	0	0,0
Kuninkaankolmion puistot	0	0	120	0	0,0
Yhteensä	6 798	9 820	10 588	648	6,6
8 09 Irtaimen omaisuuden hankinta					
Muut hankinnat	1 039	1 009	1 142	133	13,2
Yhteensä	1 039	1 009	1 142	133	13,2
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	83 005	136 020	114 657	-21 483	-15,8